БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 265 (6659)
ДЕКАБРИИН 18
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэв 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ХҮДӨӨГЭЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ЭРИД ҺАЙЖАРУУЛХА

Манай республикын бүхы аймагуудта партийна конференцинүүд боложо үнгэрбэ. Конференцинүүд хадаа областной партийна организациин коммунистнуудай бата бэхи нэгэдэлые, КПСС-эй Центральна Комитедые тойрон тэдэнэрэй ниггтаар жагсанхай байһые эли тодоор харуулба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэтэ XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, аймагуудай партийна организацинууд һүүлэй үедэ ажал хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа гэжэ конференцинүүдэй дүнгүүд гэршэлнэ. Колхозууд болон МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд эмхидхэлэйнгээ талаар нилээд бэхижэһэн ба ургаһан байна.

Гэхэтэй хамта, аймагуудай партийна конференцинүүдэй дүнгүүдһээ харахада партидоторой хүдэлмэридэ үшөөл нилээд ехэ дутуу дунданууд бии байһаар. Конференцинүүдэй трибунануудһаа делегадуудай шүүмжэлһэнэй ёһоор, аймагуудай партийна комитедүүдэй ехэнхи хубинь партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлжэ шадаадүй, тиимэһээ ажахын болон политическэ шухала шухала кампанинуудые үнгэргэлгэдэ олонхи колхозууд болон МТС-үүдэй партийна организацинууд үүргэеэ хүсэд дүүргээгүй, нүлөө багатайгаар ажаллана. Ехэнхидээ энэ шалтагаанһаа боложо республикымнай хүдөө ажахы, тэрэнэй гол һалбари болохо малажал тон хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэ. Нийтын малай тоо толгойе олошоруулха 1953 оной гүрэнэй түсэбые республика бүхы дээрээ дүүргэжэ шадаагүй, малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар мүн ехэ дутагдалнууд бии байха юм.

Малажалые амжалтатайгаар үсхэбэрилгын үндэһэ һуури болохо тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ нютагуудтахи партийна организацинууд харюусалгагүйгөөр хандана. Хээрын сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай, тэжээлэй корнеплодууд болон элдэб түрэлэй шэмэтэ ногоонуудые тариха түсэбүүд жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй. Энээнэй эсэстэ үбэлэй хүйтэн һарануудта олонхи колхозуудай адуу мал үбһэ тэжээлээр дутажа турадаг, гарзалдаг байна. Хэдэн арбаад, зуун эхэ мал һубайржа, түл үгэнэгүй. Иимэнүүд баримтанууд илангаяа Зэдын, Ториин, Кабанскын, Түнхэнэй, Хориин, Курумканай аймагуудта үзэгдэдэг. Тус аймагуудай партийна комитедүүд малажал тушаа хэдэн олон һайшаалтай тогтоолнуудые абадаг байбашье, гүйсэдхэлэй шалгалта эмхидхэдэггүй дээрэһээ нийтын малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ бодото нүлөө үзүүлдэггүй. Нэрлэгдэһэн аймагуудай партийна конференцинүүдэй делегадууд энээн тухай тон зүбөөр ба хурсаар шүүмжэлһэн байгаа.

Мүнөө малажалда тон харюусалгатай саг ерээд байна.

Колхозуудай малнуудые гээлтэ хоролтодо оруулангүй ондо оруулха гээшэ эгээл шухала зорилго болоно. Гэбэшье, республикын зарим аймагуудта, жэшээлхэдэ, Хэжэнгэдэ, Хоридо, Баргажанда малай үбэлжэлгэ тон муугаар үнгэргэгдэжэ байна.

Мүн газартаряалан хүгжөөхэ талаар манда хэдэн олон дутуу дунданууд бии гээшэ. Хүдөө ажахын культурануудай ургаса багаар хураагдана. Хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгын хэмжээн хүн зоной саг үргэлжэ ургажа байгаа эрилтэнүүдые хангаһагүй. Колхозно байгуулалтын материально-техническэ база болохо машинно-тракторна станцинууд үшөөл һулаар ажаллана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Илангаяа малажалдахи хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар тэдэнэр өөдтэй юумэ хэнэгүй.

Эдэ бүгэдэ хэдэн олон дутуу дунданууднһаа боложо олонхи колхозуудай олзо доход бага байдаг, энээнһээ уламжалан хүдөө ажахын продуктнууд болон мүнгэн зөөри колхозниг уудай ажалта үдэрнүүдтэ багаар хубаагдана.

Мүнөө манай түрэл парти болон правительство хүдөө ажахые эрид дэбжээхэ зорилгоор хэдэ хэдэн томо хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад байна. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдэй урда тон харюусалгатай зорилгонуудые табиба. Энэ тогтоолой гараһаар гурбан һара шахуу болоо. Үнгэрһэн энэ үе соо хүдөө ажахын гол һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдаһан байна.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй һүүлээр колхозууд болон МТС-үүдэй ажал хүдэлмэри һайжаруулха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтын һайшаалтай хэдэн олон тогтоолнууд, уялганууд колхозниг уудай, МТС-үүдэй хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ абтаһан байгаа. Тэд мүнөө үедэ зарим нютагуудта тиимэ ехэ эдэбхи үүсхэл гаргажа, ажалаа бодотоор һайжаруулжа байна гэхын аргагүй. Жэшээнь, Зэдын аймагые абаад үзөе. Эндэ мүнөөшье болотор таряа хуряалга дүүрээдүй, намар, таряа хуряалгын үедэ комбайнуудай сохиһон тараан нэгэ зарим колхозуудай полинууд дээрэ ямаршье харуулгүй, малда эдюулэгдэжэ хэбтэнэ. Энэ мэтын баримтанууд Ториинше аймагта үзэгдэнэ. Хэжэнгын, Хориин, Заиграйн аймагуудта социалистическэ мүрысөөн тон муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Ямар шалтагаануудһаа эдэ бүгэдэ дулдыдана гээшэб? Түбхын түрүүндэ, олонхи партийна организацинууд һулаар хүдэлмэрилнэ, хүдөө ажахыда анхаралаа багаар хандуулна. Хэрбээ тэдэнэрэй һайнаар хүдэлмэрилөөд, колхозуудай болон МТС-үүдэй ажахые зүбөөр хүтэлбэрилөөд байгаа һаа, дээрэ заагдаһан дутагдалнууд байха зэргэгүй байгаа.

Партиин зарим айкомууд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй эрилтэнүүдые хүсэд дүүргэнэгүй. Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулан, олониитын политическэ эдэбхиие толгойлхын орондо, тэдэнэр хуушан, канцелярска методээрээ ажаллаһаар.

КПСС-эй айкомууд хадаа партийна эхин организацинуудые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ, тэдэнэй эмхидхэхы үүргые эрид дээшэлүүлхэ зорилготой. Тиихын түлада партидоторой хүдэлмэриие һайжаруулха, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой. Колхозууд болон МТС-үүдэй партийна организацинууд хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулха, колхозниг уудай, механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, социалистическэ мүрысөө ударидаха, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэһэн нангин уялгатай.

Аймагуудай партийна конференцинүүд болбол партийна хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирхэйлээд, ойрын сагта тэдэниие усадхажа, партийна бүхы организацинууд өөһэдынгөө харюусалгата үүргые дүүргэхэ ёһотой гэһэн шиидхэбэринүүдые абаа. Тэрэниие бэелүүлгэ бүхы парторганизацинуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Г. М. Маленков ГДР-эй премьер-министр Отто Гротевольтой уулзаба

Энэ оной декабриин 16-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленков Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротевольтой уулзаба.

Үнэн зүрхэнэй хани барисаанай оршон байдалда болоһон хөөрэлдөөндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. М. Молотов, КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев, СССР-һээ Германида байгаа Верховно Комиссар В. С. Семенов гэгшэд хабаадалсаба.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан суглаан болобо

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан суглаан Москвада декабриин 15-да болобо. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй, эб найрамдал хамгаалха Московско областной комитедэй, ВЦСПС-эй, Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитедэй, советскэ залуушуулай антифашистска комитедэй, СССР-эй Наукануудай академиин, СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай түлөөлэгшэд, столицын предприятинуудай, мүн эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд болон албахаагшад политехническэ музейн уужам ехэ зал соо сугларба.

Эндэ сугларагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ сессидэ хабаадалсагшадые—Хитадай, Индиин, Чилиин, Бирмын, Бразилиин ба Аргентинын эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй түлөөлэгшэдые халуунаар амаршална.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ Н. Тихонов суглаае нээбэ.

—Мүнөө үедэ,—гэжэ тэрэ хэлэбэ,—эб найрамдал хамгаалгын ба уласхоорондын түгшүүрилые зөөлэрүүлгын проблемэ энээниие хүсэһэн бүхы арадуудай, бүхы организацинуудай ба ажал-ябуулагшадай, бүхы оронуудтахи эб найрамдалай тала баригшадай эгээн түрүүшын, эгээн шухала проблемэ болоно.

Советскэ хүнүүд, бидэнэр,—гэжэ оратор мэдүүлнэ,—эб найрамдал хүсэгшэ бүхы арадуудые саашадань ниггтаруулан жагсаалгада, эб найрамдал хамгаалхын ба бэхижүүлхын, уласхоорондын түгшүүрилые зөөлэрүүлхын түлөө тэмсэлые саашадань шангадхалгада шэглүүлэгдэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые халуунаар һайшаанабди.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой гэшүүд А. Сурков, И. Эренбург гэгшэд суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ.

Суглаанда хабаадагшад Хитадай, Индиин, Чилиин, Аргентинын, Бразилиин болон Бирмын эб найрамдалай тала баригшадай национальна комитедүүдэй түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгые ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

(ТАСС).

Буденныш нэрэмжэтэ Московско завод хүдөө ажахын захилнуудые амжалтатайгаар дүүргэнэ. Прицепщиггүйгөөр газар хахалха, жолоодогшын кабинаһаа илугуудай ба бусад зэр зэмсэгүүдэй хүдэлмэри тааруулан ябуулха арга олгодог гидромеханизмуудые бүтээн гаргалгада ехэ анхарал хандуулагдана. Жэлэй эхинһээ хойшо 1300 гаран комплект гидромеханизмууд, мүн тракторнуудай ба автомобильнуудай олон запасной частьнууд түсэбһөө гадуур бүтээн гаргагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) нормоёо 200 процентээр дүүргэдэг слесарьнууд-хабсаруулагшад А. Ашмаров, Ф. Рыхлов, П. Бобров гэгшэд гидромеханизмуудые хабсаруулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Һүнэй консервэнүүд үйлэдбэрилэгдэнэ

СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерствын Главһүнэй заводууд бэлэгдээгүй стерилизованно һүнэй олон зуу мянган банка түрүүшын консервэнүүдые гаргаба. Шэнэ консервэнүүдые удаан саг соо байлгахада һүнэйнгөө анханай амта шэмые хубилгадаггүй юм. Тэдэнэр ехэнхидээ ороной холын районуудта эльгээгдэхэ байна.

Бэлэгдээгүй консервированнэ һү үйлэдбэрилгэ ерэхэ жэлдэ хэдэн арбаад дахин ехэдхэгдэхэ юм. Тюменскэ болон Смоленскэ областьнуудта тэрээниие үйлэдбэрилжэ эхилхэ байна.

Бусад консервэнүүдые үйлэдбэрилэн гаргалга тэрэшэлэн үргэдхэгдэхэ юм. Һаяын жэлнүүдэй турша соо сахартайгаар үдхэрүүлэгдэһэн һү, какао, кофе, тэрэшэлэн хуурай һү үйлэдбэрилэн гаргалга гурба дахинһаа ехээр ургаха байна. Одесскэ, Полтавска, Саратовска ба бусад областьнуудта консервнэ шэнэ арбан табан заводууд мүн лэ һэльбэн заһабарилагдаха байна.

Главһүнэй консервнэ предприятинуудай коллективүүд жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур гурбан миллионһоо дээшэ банка элдэб консервэнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаба.

(ТАСС).

Каникулай үедэ үхибүүдэй спортивна мүрысөө эмхидхэхэ тухай

СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын физическэ культура ба спортын хэрэг эрхилхэ главна управлени һургуулиин үбэлэй каникулай үедэ спортивна хэдэ хэдэн мүрысөө эмхидхэхэ гэжэ шиидхэбэ.

Конькигаар ябалгын спортоор үхибүүдэй город хоорондын мүрысөөн январиин 7—8-да Тулада болохо. Москва, Ленинград, Горький, Киров, Свердловск, Куйбышев, Ижевск, Молотов, Рига, Петрозаводск ба Таллин городуудай команданууд тэрээндэ хабаадалсаха юм. СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын физическэ культура ба спортын хэрэг эрхилхэ главна управлениин диплом болон дамжуулгын призүүдые мүрысөөндэ илагшадта барюулха гэжэ тогтоогдобо.

Конькигаар үхибүүдэй фигурна һолжоролгын мүрысөөнүүд январиин түрүүшын декадада Калугада үнгэргэгдэхэ юм.

(ТАСС).

Суута штангистнуудай Бүхэсоюзна мүрысөөнүүд

Аркадий Воробьев дэлхэйн рекорд туйлаба

СВЕРДЛОВСК, декабриин 16. (ТАСС). Хүндэ юумэ үргэлгөөр ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө командна мүрысөөнүүд эндэ боложо үргэлжэлһөөр.

Декабриин 15-да дунда зэргын бэетэй атлёдууд эгээн түрүүн мүрысэбэ. Спортын мастернууд Владимир Пушкарёв (Москвагай команда) ба Николай Меркулов (Украинска ССР-эй нэгэдэхи команда) гэгшэдэй хоорондо эршэмтэй шанга тэмсэл болобо. Классическа троеборьеын (аалиханаар үргэлгэ, түргэнөөр үргэлгэ ба хоёр гараараа штангые угзаран үргэлгэ) дүн согсолходо хоёр атлёдууд тус тустаа 400 килограмм үргэһэн байба. Гэбэшье, Меркулов 250 граммаар Пушкарёвһоо хүнгэн тула, тэрээндэ нэгэдэхи һуури олгогдобо.

Хүндэшэг бэетэй атлёдууд помост дээрэ гараба. Спортын габьяата мастер Аркадий Воробьев (Российска федерациин нэгэдэхи команда) классическа троеборьеын хоёрдохи упражнени—хоёр гараараа штангые түргэнөөр үргэлгэдэ элитэ ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ хадаа эгээн түрүүшээр 130 килограмм шэгнүүртэй штанга үргэһэнэйнгөө һүүлээр, 140 килограмм 500 граммай рекордно шэгнүүртэй штанга табихые гуйба. Энэ болбол американска спортсмендэ хамаатай дэлхэйн рекордһоо 500 граммаар үлүү байна. Советскэ спортсменэй урдаа табиһан зорилго амжалтаар дүүрээ. Штангые хоёр гараараа түргэнөөр үргэлгын талаар хүндэшэг бэетэй атлёдуудай дэлхэйн рекорд мүнөө советскэ ороной спортсменүүдтэ хамаадана!

Дзержинскиин нэрэмжэтэ клубай уужам ехэ зал соо сугларһан олон зуугаад хүнүүд советскэ спортсменэй илалтые халуун альгаташалгаар угтаба.

Мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

(ТАСС-эй тусхай корреспондент В. Дмитриев).

Литературна кадрнуудые бэлэдхэдэг институт

А. М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна институдай тогтоһоор 20 жэл гүйсэбэ

Советскэ правительствын шиидхэбэреэр Москвада 1933 ондо СССР-эй уранзохёолшодой Союзай Литературна институт байгуулагдааһэн. Тиин тус институтда советскэ агуу ехэ уранзохёолшо А. М. Горькиин нэрэ олгогдоо бэлэй.

Энэ жэлэй декабрьда Литературна институт 20 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэнь. Эдэ жэлнүүдэй туршада манай институдые хэдэн зуугаад литераторнууд дүүргээ, тэдэнэй дундаһаа нилээд олон хүнүүд уранһайханайнгаа зохёолнуудаар советскэ арадта мэдээжэ болонхой.

Литературна институдые дүүргэжэ гарагшадай дундаһаа советскэ түрүү уранзохёолшод, Сталинска шангай лауреадууд Константин Симонов, Василий Ажаев, Семен Бабаевский, Сергей Михалков, Михаил Луконин, Антонина Коптяева, Маргарита Алигер, Сильва Капутикян, Евгений Долматовский, Александр Яшин, Лев Ошанин, Расул Гамзатов болон бусад олон элитэ уранзохёолшодой нэрэнүүдые дурдажа болоно.

Мүнөө Литературна институтда Советскэ Союзай 40 гаран үндэһэ яһатанай литературна залуушуул, мүн арадай демократиин оронуудай түлөөлэгшэд—албанецууд, болгарнууд, венгерецүүд, чехүүд, поляагууд болон бусад һуралсана.

Залуу уранзохёолшод-студентнүүд профессорнуудэй хүтэлбэри доро теоретическэ эрдэм шудална, түрүү советскэ уранзохёолшодой туһаламжаар литературна мэргэжэл шудална, өөһэдынгөө зохёолнуудые бэшэнэ. Жэл бүхэндэ манай институт поэдүүдые, прозаигуудые, драматургнуудые, үхибүүдэй уранзохёолшодые, литературовед-критигүүдые бэлэдхэжэ, советскэ литературада шэнэ хүсэ нэмэнэ.

Манай институдай студентнэр—залуу уранзохёолшодой олонациональна отрядай зэргэдэ советскэ Бурят-Монголой бүлэг залуу литераторнууд һуралсана. Тэдэ Соломон Ангабаев, Даширабдан Батожапов, Цырендоржо Галанов, Николай Дамдинов, Гунга Чимитов гэгшэд болоно.

Үнгэрэгшэ хабар Литературна институдые нүхэд Цыденжаб Жимбиев, Цыренбазар Бадмаев гэгшэд амжалтатайгаар дүүргэжэ, литератор болоһоной дипломуудые абаа. Поэт Ц. Жимбиев дипломно хүдэлмэри болгон «Һайн даа, Москва» гэһэн шүлэгүүдэй суглуулбари табяа һэн. Ц. Жимбиев хадаа бурят-монгол арадтаа үнэн сэхээр дурладаг, аха нүхэд-ород арадаа хүндэлэн дурладаг мэдэрэлээ уранзохёолой халуун үгэнүүдээр харуулжа шадаа. Энэ хүдэлмэриинь Гүрэнэй экзаменационно комисси үндэрөөр сэгнээ һэн.

Институдай хоёрдохи курсда С. Ангабаев Д. Батожапов хоёр һуралсана. Эдэ һайнаар һуралсадаг, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг студентнүүд. Поэт Ангабаев республиканска «Бурят-Монголой комсомолец» газетэдэ шүлэгүүдээ толилно. Драматург Д. Батожаповай бэшэһэн пьесэнүүд эстрадна сборнигуудта хэблэгдэдэг, тэдэнь хүдөөгэй самодеятельностиин сценэ дээрэ амжалтатайгаар табигдадаг. Тиихэдэ залуу драматургын «Галта мүрэн» гэжэ пьесэнь Бурят-Монголой драматическа театрын репертуарта оронхой. Мүнөө Д. Батожапов социалистическэ Бурят-Монголой байдалые харуулһан киносценари бэшэжэ дүүргэжэ байна.

Гурбадахи курсда нүхэд Н. Дамдинов, Г. Чимитов гэгшэд һуралсана. Теоретическэ талаараа амжалтатайгаар һуралсахынгаа, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахынгаа хажуугаар эдэ студентнүүд түрэл литератураяа хүгжөөхын тула оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ.

Поэт Н. Дамдинов 1948 онһоо хойшо республикынгаа газетэнүүдтэ шүлэгүүдые хэблэдэг. 1951 ондо «Байкал» альманахта «Баярта үдэр» гэжэ түрүүшынгээ поэмые хэблээ һэн. Литературна институдта һуража байха үедөө Н. Дамдинов поэтическэ мэргэжэлэйнгээ талаар ехэхэн ургаа. «Комсомольская правда», «Октябрь» журналда толилогдоһон тэрэнэй шүлэгүүдые бүхы советскэ арад уншаа.

Г. Чимитов институдта оршуулгын талаар мэргэжэжэ байна. Тэрэнэй шүлэгүүд болон оршуулганууд республикын газетэнүүдтэ, «Байкал» альманахта толилогдодог. Ородой агуу ехэ уранзохёолшодой — М. Ю. Лермонтовэй шүлэгүүдые, Н. В. Гоголиин «Шинель», «Ревизор» гэжэ зохёолнуудые тэрэ оршуулаа.

Залуу поэт Цэрэн Галанов энэ жэлдэ институдай нэгэдэхи курсда абтаа.

Бурят-Монголой литераторнуудай творческо хүдэлмэриие мэдээжэ советскэ уранзохёолшод: Л. С. Соболев, драматург Б. С. Ромашов, поэт Михаил Светлов, үхибүүдэй уранзохёолшо Лев Кассиль болон бусад хүтэлбэрилнэ.

Научна литературоведческэ ба критическэ кадрнуудые бэлэдхэлгэ Бурят-Монголдо ехэхэн удхашанартай байна. Тиимэһээ Литературна институдай аспирантурада Бурят-Монголой залуу научна хүдэлмэрилэгшэд Ц. Дугарнимаев, С. Уробхеев ба А. Плишкина гэгшэд һуралсажа байдаг.

Цырен-Анчик Дугарнимаев Бурят-Монголой советскэ поэзи тухай диссертаци бэлдэжэ байна, тиихэдэ Александра Плишкина «Бурят-Монголой советскэ драматургиин хүгжэлтэ» гэһэн темэтэй диссертаци дээрэ хүдэлмэрилнэ. Аспирант Сократ Уробхеев мүнөө кандидатска экзаменуудаа барижа байна. «В. В. Маяковский ба бурят-монгол советскэ поэзи» гэһэн диссертаци дээрэ тэрэ хүдэлмэрилхэ юм. Тэдэнэй научна хүдэлмэринүүдые наукануудай докторнууд—Литературна институдай профессорнууд В. М. Сидельников, Л. И. Тимофеев ба бусад хүтэлбэрилнэ.

Горькиин нэрэмжэтэ Литературна институдай студентнэр ба аспирантнууд, Бурят-Монголой залуу литераторнууд Эхэ оронойнгоо столица Москвада эрдэм шудалаад, ородой агуу ехэ ба дэлхэйн прогрессивнэ культура ба литературатай гүнзэгыгөөр танилсаад, институдаа дүүргэжэ өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриие, эрдэм мэргэжэл ба оюун бэлигые түрэл бурят-монгол арадтаа, бүхы советскэ Эхэ орондоо зорюулха байһаниинь лабтай.

П. ТАРАН-ЗАЙЧЕНКО,
доцент, һуралсалай ба научна хүдэлмэриин талаар Литературна институдай директорые орлогшо.

Манай парторганизаци шефскэ хүдэлмэри иигэжэ ябуулна

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараһанһаа хойшо манай паровоз-вагонно заводой партийна организаци колхозуудта шефскэ хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан байна. Заводой партийна комитедэй заседани дээрэ энэ асуудал тусгаар хэлсэгдэжэ, зарим парторганизацинуудай шефскэ хүдэлмэрине тоодоггүй байһан ябадал элирүүлэгдэһэн байгаа. Колхозуудта шефскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ цехүүдэй партийна организацинууд анхаралаа багаар табина гэжэ тэндэ гэмдэглэгдээ һэн. Тиихэдээ колхозууд ба МТС-үүдэй үйлэдбэридэ механизацилга нэбтэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ шухала гэжэ партийна суглаан тогтооһон байгаа.

Шефтээ абаһан Байкало-Кударын аймагай колхозууд ба МТС-тэ шефскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалые цехүүдэй партийна организацинууд һүүлэй үедэ һайжаруулжа байна. Цехүүд болон таһагуудай ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнууд колхозуудта туһалха хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар хандадаг боложо байна.

Шефскэ туһаламжа һайнаар үзүүлхын тулада октябрь һарада аймагай хүтэлбэрилэгшэдые: КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Коноваловые, аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ворушиные болон колхозуудай түрүүлэгшэнэрые урижа, заводойнгоо ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй, парторганизацинуудай секретарьнуудтай хамта зүблөө хэһэн байгаабди. Тиигэжэ хамтаараа хараалһан хэмжээ-ябуулганууд цехүүдэй болон колхозуудай партийна организацинуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа болзор соонь дүүргэхын тулада заводой цехүүдэй ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй ба парторганизацинуудай секретарьнуудтай, тэрэшэлэн шефскэ хүдэлмэриин түлөө харюусалгатай нюурнуудтай долоон хоног бүридэ зүблөө хэдэг байнабди. Эдэ зүблөөнүүд шефскэ хүдэлмэриин дутуунуудые хаһа саг соонь элирүүлжэ, энэ хэрэгые һайнаар эмхидхэхэ арга олгодог байха юм.

Вагонно-кузовной цех дурсагдаһан аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абанхай юм. Цехын начальник нүхэр Флора, парторганизациин секретарь нүхэр Смирнов шефскэ хүдэлмэри ябуулха талаар хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлхын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Наг шэбхэ зөөлгые механизацилхын тулада колхоздо тус цех автопогрузчик эльгээгээ. Тэрэнэй ашаар колхоз болбол богонихон саг соо 8 мянган тонно наг шэбхэ поли дээрээ гаргаа. Тэрэнһээ гадна торф нэгшээгдэһэн горшоогхонуудые хэхын тулада тусхай станок эльгээгдээ. Мүн парниково 600 рама, саһа тогтоохо халхабшануудые бүтээжэ байнхай. Цехын комсомолецууд библиотекэ эмхидхэжэ эльгээгээ. Культурын ордоной уранһайханай самодеятельностиин коллектив, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые тайлбарилхын тулада тусхай элидхэлшэ колхоздо гаража ерэһэн байна.

Вагон хабсаралгын цехын партийна организаци (секретариинь нүхэр Божков) партийна суглаа хэжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо шефскэ туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ. Энэ партийна организаци Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо элидхэлшэ нүхэр Чечеткиние эльгээһэн байгаа. Тэрэшэлэн Культурын ордоной уранһайханай самодеятельностиин коллектив колхоздо гаража концерт харуулһан байна. Мүн библиотекэ эльгээгдээ. Уранзураагша колхоздо ошожо клубынь гоёолсоһон байна. Огород уһалха насос түхеэрхын тулада 1100 метр утатай соргонууд, торф нэгшээмэл горшоогхонуудые хэхэ станок эльгээгдээ. Парниково 600 рама хэгдэжэ байнхай. Заводой конструкторнууд малай байрануудта уһа механическа аргаар оруулха хүдэлмэриин бэлэдхэл хэжэ байна.

ТЭЦ-эй партийна организаци (секретариинь нүхэр Рязанов) МТС-эй механизаторнуудай дунда партийно-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха гэжэ хэлсэһэн байна. Тэрэнэй тулада партбюрогой гэшүүн нүхэр Бутина МТС-эй парторганизацида туһалхаяа ошоһон байгаа. Тэрэ хадаа байра дээрэнь ошожо партийна организацидань бага бэшэ туһаламжа үзүүлээ. ТЭЦ-эй ажахын хүтэлбэрилэгшэд МТС-эй механическа түхеэрэлгэнүүдые заһабарилжа үгөө. Тэрэшэлэн зэр зэмсэгүүдые эльгээһэн байна. МТС-эй электростанциин һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхын тулада техническэ туһаламжа үзүүлэгдээ. Электростанцидань хэрэглэгдэхэ батарейнүүдые бэлэдхэжэ эльгээнхэй. Тэрэшэлэн комбайнууд болон тракторнуудай детальнуудые бэлэдхэжэ байнхай.

ПВЗ-гэй комсомолой комитет шефскэ хүдэлмэридэ хабаадахыень урялжа, заводойнгоо комсомолецуудта хандаһан байгаа.

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд—комсомолецууд нүхэд С. И. Рычков, А. П. Шкребенюк, Н. С. Нестеров, Н. М. Тюрин болон бусад КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлгэдэ сэхэ хабаадалсахын тулада хүдөө гаража хүдэлмэрилхые хүсэһэн байна. Заводой стахановецууд, урданай трактористнууд ба комбайнернууд байһан комсомолецууд В. Н. Игумнов, Шайдаров болон бусад МТС-тэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэеэ гараа.

ВЛКСМ-эй XII съездые эрхимээр угтахын тулада цехүүд болон таһагуудай комсомольско организацинууд социалистическэ уялга абахадаа, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар тусхай уялгануудые абалсаһан байна. Кузнечнэ цехын комсомольско-залуушуулай пролет хүдөө ажахын захилые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдһээ түсэбһөө гадуур детальнуудые бүтээжэ гаргаха, воскресник хэжэ олоһон мүнгөөрөө номуудые абажа колхоздо эльгээхэ гэһэн уялга абаһан байна. Мүн бусад цехүүдэй комсомольско организацинууд шефскэ туһаламжа үзүүлхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэжэ байнхай. Эдэ бүгэдэ хадаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлхэ тон ехэ хүдэлмэриин имагтал эхиниинь болоно.

Заводой партийна комитет шефскэ хүдэлмэрине саг зуурын хэрэг бэшэ, харин хододоо ябуулагдаха ёһотой хүдэлмэри гэжэ тоолоно. Партийна организацинууд хадаа колхозууд болон МТС-үүдтэ шефскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалые хододоо толгойлхо байна. Манай партийна организаци шефскэ хүдэлмэриин дутуунуудые усадхажа, энэ хүдэлмэрине бүри үргэнөөр эмхидхэхэ хэмжээнүүдые саашадаашье абаха байна.

М. Засецкий, Улан-Удын ПВЗ-гэй парткомой секретарь.

Овощь таригшадай аймагай суглаан болобо

Байкало-Кударын аймагта аймагай овощеводуудай семинар һаяхан боложо үнгэрөө. Семинарта колхозой түрүүлэгшэнэр, огородой бригадануудай бригадирнууд, агрономууд, механизаторнууд ба хүдөө ажахын бусад мэргэжэлтэд хамта 100 шахуу хүн хабаадалсаа.

Семинарта хабаадагшад хартаабха овощиин ургасые дээшэлүүлхэ тухай Кабанскын МТС-эй главна агроном К. Б. Бардамовай элидхэл шагнаа. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин огородой бригадын бригадир нүхэр Е. Г. Орлова огородой үндэр ургаса ургуулһан дүй дүршэлөө ехэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Нүхэр Орлова агротехникын түрүү метод хэрэглэжэ, рассадые горшоогхонууд соо ургуулһанай ашаар гектар бүриһөө 500 центнер капуста хуряагаа. Мүнөө тус бригадын гэшүүд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Даалгабарита талмайдаа саһа тогтоогоо, огород ба парнигуудта 300 гаран ашаа наг шэбхэ шэрэжэ гаргаа. Мүн овощиин рассада тариха 100 мянга гаран горшоогхонууд бэлэдхэгдээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадын бригадир нүхэр Н. Т. Шитиков огородой культурые таридаг дүй дүршэл, туйлаһан амжалтанууд тухайгаа, огород тарилгые саашадаа яажа хүгжөөхэ тухайгаа тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө. Мүн колхозуудай агрономууд, түрүүлэгшэнэр, огородой бригадын бригадирнууд, хамта 13 хүн үгэ хэлэхэ зуураа, аймаг соогоо хартаабха болон огородой культурые ехээр ургуулха бүхы арга боломжотой байһанаа тэмдэглээ. Ганса 1954 оной туршада огородой культурын талмай нилээд үргэдхэгдэхэ, хартаабха ба овощь квадратно-гнездовой аргаар таригдаха юм.

Мүнөө болотор аймагай колхозуудта теплицэ хэрэглэдэггүй байһан аад, энэ жэлдэ олонхи колхозууд эртын овощь теплицэнүүд соо ургуулхаар хараална. Тиин ерэхэ хабартаа эртын үгэрсэ, помидор, мангир гэхэ мэтые үгэжэ шадаха байна.

Аймагай колхозуудта парниково рамануудай тоо хабар болотор 10 мянга хүрэхэнь. Мүнөө овощеводууд ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса абахын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри һайнаар хэжэ байна.

Н. Николаев.

Доржи Дугарович Цыбикжапов мебельнэ фабрикада столяр-хабсарагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэй нормые 140—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Цыбикжапов ажаллажа байна.

С. Марковай фото.

Шанарай түлөө тэмсэнэбди

Манай фабрика энэ оной январиин 1-һээ эхилэн, задалагдадаг мебель гүрэнэй стандартаар үйлэдбэрилдэг болоо. Энээндэ дүршэлгүй байһан ушарһаа, шэнэ методээр ажаллаха ябадал ехэхэн бэрхэшээл тохёолдуулаа. Түрүүшын үдэрнүүдтэ голодһон, муу сортын продукци үсөөн бэшэ гарадаг һэн. Голодһю гаралгые усадхахын, һайн шанартай мебель үйлэдбэрилхын тулада шанга тэмсэл ябуулагдаа. Энэ талаар коллективэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри, түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые халан абалгаар тусхай һуралсал үнгэргэгдэһэн байна.

Энээнэй ашаар фабрикымнай хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилгын шэнэ гурим муу бэшээр шудална. Гаргагдаһан продукциин шанарынь нилээд һайжаруулагдаа, хоёрдохи сортын продукци гаргалга нилээд үсөөржэ байна.

Гэбэшье, шанар муутай мебель хабсарха ябадал үшөөл үзэгдэнэ. Иимэ дутагдалнуудтай шангаар тэмсэнэбди, техническэ зүблөөн, һуралсал үнгэргэгдэнэ, харуулан ойлгуулха зурагуудые хэрэглэнэбди.

А. Живанский, Улан-Удын мебельнэ фабрикын хабсаралгын цехын начальник.

Бидэндэ Министерство туһалнагүй

Манай промкомбинат аймагайнгаа ажалшадые үргэн хэрэглэлэй промышленна эд бараагаар, колхозуудые хүдөө ажахын хэрэгсэлнүүдээр хангаха уялгатай. Манай комбинат продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые СССР-эй Конституциин үдэр—декабриин 5 болотор дүүргэхэ гэһэн уялгаяа декабриин 1-дэ дүүргэжэ, 14700 түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө. Жэлэй эсэс болотор үшөө 150 мянган түхэригэй продукци гаргаха гэжэ шиидэнхэй. Энэ амжалта манай хүдэлмэришэдэй, мастернуудай бүхы хүсэ шадалаа гарган хүдэлмэрилһэнэй ашаар туйлагдаа. Ажалай бүтээсын дээшэлхэтэй хамта түрүүшүүлэй тоо олошорно. Оёдолой цехынхид (даагшань нүхэр Б. Лубсанцыренова) жэлэйнгээ түсэбые 160 процент дүүргэжэ, комбинат соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Ажалай түрүүшүүл нүхэд К. Рандин, Е. Денисова, Ц. Буянтуева болон бусад һайнаар ажалланад.

Зүгөөр, манай хүдэлмэридэ ехэхэн дутуунууд үшөөл бии байһаар. Жэшээлхэдэ, ноохо һамнадаг машинамнай муудажа, ноохо муугаар һамнадаг болонхой. Аймагай бэлэдхэлэй организаци намар хайшалагдаһан ноохоор бидэниие ходо таһалдуулна. Валенка дарадаг колодконууд тон үсөөн ба стандартна бэшэ юм. Ажалай техническэ процессүүдые һайнаар мэдэхэ тусхай мэргэжэлтэй мастер манда үгы.

Эдэ асуудалнуудаар республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министерстводэ оло дахин хандабашье, зохихо туһаламжа абаагүй байнабди.

Комбинаднай 20 шахуу элдэб мотортой юм. Эдээндэ техническэ заһабарилга саг соонь хэхэ аргагүйдэнэбди. Заһабарилгын мастерской комбинадта бии болгохо, тэрэниие токарна, үрэмдэлгын station...

Г. Дандаров, Сэлэнгын аймагай промкомбинадай директор.

СССР-эй ПРОКУРАТУРАДА

Советскэ гүрэндэ хоро хүргэхэ гэжэ хариин капиталай агент Л. П. Бериин хэһэн гэмтэ ябуулганууд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдээсэлые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1953 оной июниин 26-да хаража үзөөд, Л. П. Берие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшын тушаалһаа, СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министрын тушаалһаа гаргаад, Берие сүүдэй харюусалгада хабаадуулха гэжэ тогтоогоо һэн. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые СССР-эй Верховно Совет 1953 оной августын 8-да баталһан байгаа.

Мүнөө үедэ СССР-эй Прокуратура хадаа Эхэ орондоо урбагша Л. П. Бериин хэрэгэй мүрдэлгые хэжэ дүүргэбэ.

Берия болбол өөрынгөө тушаалые хэрэглэн, Советскэ гүрэндэ эсэргүү заговорщигуудай урбагша бүлэгые байгуулаа, тэрэ бүлэг хариин капиталай аша туһада Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын органуудые центртэ ба мүн нютагуудта Коммунистическэ партида ба СССР-эй Правительствода эсэргүүгээр хэрэглэхэ гэһэн гэмтэ зорилго табиһан, засагые гартаа абажа ба советскэ хүдэлмэришэн-таряашадай байгуулалтые усадхажа, капитализмые дахин бодхоохын ба буржуазин эзэрхэлгые һэргээн тогтоохын тулада Дотоодын хэрэгүүдэй министерствые Партиин ба Правительствын дээдэ тээ табиха гэжэ өөһэдынгөө харата сэдьхэлээр эрмэлзэһэн байгаа гэжэ мүрдэлгөөр тодоруулагдаа.

Заговорщигуудай урбагша бүлэгэй элэбхитэй хабаадагшадынь гэхэдэ, НКВД—МВД-гэй органуудта олон жэлэй турша соо Беритэй хамта гэмтэ ябуулгануудые хэһэн гэмнэгдэгшэд: урдань СССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха министр, һүүлэй үедэ СССР-эй гүрэнэй хиналтын министр байһан—Меркулов В. Н., урдань СССР-эй НКВД-гэй нэгэ управлениин начальник, һүүлэй үедэ Грузинска ССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министр байһан—Деканозов В. Г., урдань Грузинска ССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй арадай комиссарай орлогшо, удаань СССР-эй гүрэнэй аюулгүйе сахиха министрын орлогшо, һүүлэй үедэ СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министрын орлогшо байһан—Кобулов Б. З., урдань Грузинска ССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй арадай комиссар, һүүлэй үедэ СССР-эй МВД-гэй нэгэ управлениин начальник байһан —Гоглидзе С. А., урдань СССР-эй НКВД-гэй нэгэ управлениин начальник, һүүлэй үедэ УССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр байһан — Мешик П. Я. ба СССР-эй МВД-гэй онсо шухала хэрэгүүдые мүрдэхэ частиин начальник байһан—Влодзимирский Л. Е. гэгшэд болоно.

Олон жэлэй турша соо Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд өөһэдынгөө хорото ба урбалгын ябуулгануудые ехэ наринаар далдалан нюудаг байгаа. И. В. Сталинай наһа бараһанай һүүлээр империалистическэ хархис хүсэнүүдэй Советскэ гүрэндэ эсэргүү хорололго һүйдхэлгын ябуулгануудаа шангадхахадань, Берия болбол өөрынгөө гэмтэ зорилгые туйлахын тула, хамагай түрүүндэ МВД-гэй органуудые хэрэглэжэ засагые булимтаран абахын тула яаралтай ябуулгануудые хэжэ ороо юм. Энэнь хадаа Эхэ орондоо урбагшые богонихон саг соо балшыса элирүүлжэ, тэрэнэй дайсан харша ябуулгануудые таһалдуулха эрид шууд хэмжээнүүдые абаха арга олгоһон байна.

1953 оной мартда СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр болоод байхадаа, Берия болбол заговорщигуудай бүлэгтэ хабаадагшадые дотоодын хэрэгүүдэй Министерствын хэдэ хэдэн хүтэлбэрилхы тушаалнуудта түргэнөөр табижа ороһон байгаа. Бериин гэмтэ захиралтануудые дүүргэхэеэ арсаһан МВД-гэй үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэдые заговорщигууд хашажа хэһээжэ, мүрдэжэ ороһон байха юм.

Колхозно байгуулалтада хоро хүргэхэ ба манай орон дотор эдеэ хоолой талаар бэрхэшээл гаргаха зорилгоор Берия хадаа колхозууд болон совхозуудай ажахые хүгжөөн дэбжээлгэдэ, советскэ арадай ажана байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулгада зорюулагдаһан Парти, Правительствын тон шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ ябадалые али бүхы аргаар таһалдуулдаг ба һаатуулдаг байгаа.

Союзна республиканuудта буржуазно-националистическэ этэгээдүүдэй үлэгдэлнүүдые һэргээхын, СССР-эй арадуудай хоорондо харша ябадал ба хёмороо гаргахын, нэн түрүүндэ СССР-эй арадуудай ба агуу ехэ ород арадай хоорондохи хани барисаае һуларуулхын тулада Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд гэмтэ хэмжээнүүдые абаһан байгаа гэжэ тэрэшэлэн тодоруулагдаа.

СССР дотор ямаршье социальна түшэг тулгууригүй байһан тулада Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд өөһэдынгөө гэмтэ муухай һанаашалгануудые бэелүүлхэ заговорыемнай гадаадын империалистическэ хархис хүсэнүүд дэмжэхэ бээ гэжэ найдадаг байгаа.

Мүрдэлгөөр мүнөө тодоруулагдаһанай ёһоор, Берия болбол үшөө гражданска дайнай үедэ хариин тагнуулшадтай холбоо барисаа тогтооһон байха юм. Берия болбол 1919 ондо Бакуда байхадаа Азербайджанай муссаватистска контрреволюционно правительствын тагнуулда нюуса-агентурна тушаалда орожо, урбалта хэһэн байна. Тэрэ тагнуул англиийска тагнуулай органуудай хиналта доро ябуулга хэдэг байһан юм. Берия хадаа 1920 ондо Грузида байхадаа англиийска тагнуулай филиал байһан Грузиин меньшевистскэ тагнуулшадтай нюусаар холбоо байгуулжа, дахин урбалта хэһэн байха юм.

Удаадахи жэлнүүдтэшье Берия болбол хариин тагнуулнуудай эльгээһэн шпионуудаар дамжуулан тэдэнтэй нюуса гэмтэ холбоотой байһан, тэрэнээ улам үргэдхэжэ байһан байгаа гэжэ мүрдэлгөөр тодоруулагдаа. Тэрэ хадаа эдэ шпионуудые элирүүлхэ, зохихо хэһээлтэдэ оруулха ябадалһаа заримдаа аршалан хамгаалжа шададаг байһан юм.

Эхэ орондоо урбагша, хариин тагнуулшадта бэеэ худалдаһан шпион Берия болбол гэмтэ хэрэг хэжэ байһан бүхы үе соогоо өөртэеэ нүхэсэгшэдэй туһаламжаар грузинска контрреволюционно меньшевигүүдэмигрантнуудтай, хэдэ хэдэн хариин тагнуулай агентнуудтай нюуса холбоо барисаатай байһан байгаа.

Урдань хэһэн өөрынгөө гэмтэ ябадалые ба хариин гүрэнүүдэй тагнуулнуудтай байгуулһан хорото холбоогоо нарин нигтаар далдалан нюуха зуураа, Берия болбол Советскэ гүрэндэ харша тэрэнэй һанаашалгын замые хаадаг, засагые тэрэнэй булимтаран абаха ябадалда һаад ушаруулдаг партийна ба советскэ үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэдтэ эсэргүүгээр хардаха гүрдэхэ, мэхэ гохо гаргаха, элдэб провокацинуудые хэхэ ябадалые өөрынгөө гол метод болгон хэрэглэдэг байгаа.

Эдэ гэмтэ арга методүүдые хэрэглэн Закавказьеда ба Грузида, удаань СССР-эй МВД-дэ харюусалгатай тушаалнуудта шурган ороод, засагые булимтаран абаха урбалгын түсэб табяад байхадаа, Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд болбол тэдэндэ таарахагүй хүнүүдые хашадаг, хэһээдэг, тиихэдээ дура зоргоороо аашалха ба хуули ёһо эбдэхэ ябадал гаргадагшье, Парти ба гүрэниие харата муухайгаар мэхэлдэг байгаа.

Өөрынгөө карьеристскэ хүсэл эрмэлзэлгые туйлаха, тэрэнэй дайсан харша этэгээд байһые элирүүлхэ ябадалые уридшалан зайсуулха зорилгоор Берия хадаа хэдэн олон гэмтэ мэхэ гохонуудые хэдэг байгаа гэжэ мүрдэлгөөр тодоруулагдаа.

Жэшээлхэдэ, Берия болбол өөрынгөө урбалгын хүсэл эрмэлзэлгые туйлахын тулада өөрынгөө нүхэсэгшэдэй туһаламжаар хэдэн жэлэй турша соо Коммунистическэ партиин ба Советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша—Серго Орджоникидзедэ эсэргүү харата муухай гэмтэ тэмсэл хэдэг, энэ хүн хадаа саашадаа шурган дэбжэхэ, дайсан харша һанаашалгаяа бэелүүлхэ ябадалдамни һаад ушаруулха байна гээд тоолодог байгаа гэжэ мүрдэлгөөр тодоруулагдаһан байна. Политическэ талаар найдабаригүй хүн гэжэ Берие Серго Орджоникидзын тоолодог байһаниинь мүнөө элирүүлэгдээ. Серго Орджоникидзын наһа бараһанай һүүлээр заговорщигууд болбол тэрэнэй гэр бүлэнэрые хашаха хабшаха ябадалаа үргэлжэлүүлһэн байгаа.

Гэмтэ ябадалыень элирүүлжэ болохо байһан хүнүүдые заговорщигуудай террористическээр алаһан баримтанууд мүрдэлгөөр тодоруулагдаа. Жэшээлхэдэ, 1902 онһоо Коммунистическэ партиин гэшүүн, Ф. Э. Дзержинскиин хүдэлмэрилжэ байха үедэ ВЧК-гэй ба ОГПУ-гэй Президиумэй гэшүүн байһан—М. С. Кедровые Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд хоролон алаһан байна. Беритэй урдань хэһэн гэмтэ хэрэгүүд тухай Кедров мэдэжэ магад гэжэ заговорщигууд һэжэглэхэ үндэһэтэй байһан юм. Коммунистическэ партиин, Советскэ засагай хэрэгтэ үнэн сэхэ, шударгы кадрнуудые хорото сэдьхэлээр заговорщигуудай террористическээр алаһан бусадшье баримтанууд тодоруулагдаа.

Мүрдэлгөөр тодоруулагдаһанай ёһоор, Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд Советскэ Союзай өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые һуларуулха зорилгоор хэдэн олон урбалгын актнуудые хэһэн байна.

Заговорщическа группада хабаадагшад—гэмнэгдэгшэд Меркулов, Деканозов, Кобулов, Гоглидзе, Мешик ба Влодзимирский гэгшэд Беритэй хамта олон жэлэй турша соо гэмтэ ябуулгануудые хэхэдээ, Бериин гэмтэ муухай ямаршье даалгабаринуудые бэелүүлэн, тэрэнэй урдань гэмтэ ябуулгануудые хэдэг байһанаа далдалан нюулгадань туһалдаг, дээрэ дурсагдаһан гүрэндэ эсэргүү тон хүндэ гэм тэдэнэр хэһэн байгаа гэжэ мүрдэлгын материалнуудаар тодоруулагдаһан байна.

Тиин гэмнэгдэгшэд Берия, Меркулов, Деканозов, Кобулов, Гоглидзе, Мешик ба Влодзимирский гэгшэд Эхэ орондоо урбажа, уласхоорондын империализмын агентура болоод, советскэ арадай хорото дайсад болоод, ябуулга хэжэ байһаниинь элирүүлэгдэһэн байна.

Бериин моральна талаараа тон ехээр забхайржа һалаһаниие, гадна засагые хэрэглэн элдэб хорото муухай ябуулгануудые хэһыень гэршэлһэн баримтанууд тэрэшэлэн мүрдэлгөөр тодоруулагдаа.

Олон тоото гэршэнүүдэй хэлэһэн үгэнүүдээр ба бодото документнүүдээр элишэлэгдээд байхадаа, гэмнэгдэгшэд гүрэндэ эсэргүү хэдэ хэдэн тон хүндэ гэм хэһэнээ мэдэрээ.

Берия болбол Эхэ орондоо урбаһанай, антисоветскэ заговор эмхидхэһэнэй, террористическэ актнуудые хэһэнэй түлөө, гражданска дайнай үедэ контрреволюционно муссаватистска правительствын тагнуулай органуудта нюуса-агентурна тушаал даажа байхадаа, хүдэлмэришэн ангида ба хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөндэ эсэргүүсэн, эдэбхитэйгээр тэмсэһэнэй түлөө, тайлбарилан хэлэбэл, РСФСР-эй Уголовно Кодексын 58-1 «б», 58-8, 58-13, 58-11 статьянуудаар хараалагдаһан гэм хэһэнэй түлөө сүүдтэ үгтөө.

Меркулов, Деканозов, Кобулов, Гоглидзе, Мешик ба Влодзимирский гэгшэд Эхэ орондоо урбаһанай, террористическэ актнуудые хэһэнэй ба контрреволюционно урбалгын заговорщическэ группада хабаадаһанай түлөө, тайлбарилан хэлэбэл, РСФСР-эй Уголовно Кодексын 58-1 «б», 58-8, 58-11 статьянуудаар хараалагдаһан гэм хэһэнэй түлөө сүүдтэ үгтөө.

Берия, Меркулов, Деканозов, Кобулов, Гоглидзе, Мешик ба Влодзимирский гэгшэдые гэмнэһэн хэрэг СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёһоор, 1934 оной декабриин 1-нэй Хуулияар тогтоогдоһон гуримай ёһоор СССР-эй Верховно Сүүдэй Тусхай Судебнэ Присутстви дээрэ хаража үзэгдэхэ байна.

ЖЭМҺЭГЭЙ СЕЛЬПОДО

Үглөөнэй 9 час боложо, сельмагай үүдэн нээгдэнэ. Хүнүүд магазинда олоороо орожо, ээлжээндэ зогсон, эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр абана. Продавец Донид Хамаганов ондоо тээшээ хараха забдагүй худалдан абагшадта эд бараа түргөөр табина.

Энэ үедэ гуша гаран наһатай колхозницын ээлжээн ерэжэ продавецтэ хандан, иигэжэ хэлэнэ:

—Намда гурбан килограмм сахар, хоёр плиткэ сай, дүрбэн килограмм дабһа, тиигээд...

—Байза, нэгэ нэгээрнь хэлэгты. Гурбан килограмм сахар гэнэ гүт? Ямар сахар, эльһэн гү, али рафинат гү?—гэжэ продавец асууна.

—Рафинадынь дээрэ гү даа, бии хадань тэрээнииень шэгнэгты, —гээд, һүүлээрнь түрүүн дурдаһан зүйлнүүдээ абажа, үшөө модельнэ туфли абаад тоосоогоо хэхэдээ, зуунай табан шарбуунса гаргажа продавецтэ үгэнэ. Продавец удаадахи хүнүүдтэ хандана?—Та, юу абахатнайб?

—Басагандаа платье оёулха хүсэлэнтэйб, теэд ямар бүд абалтай гээшэб, заажа үгыт, нүхэр продавец.

—Харагты, эдээн сооһоо дуратайгаа шэлэгты,—гэжэ продавец полко дээрэ ябталаатай байһан хэдэн ряд бүдүүдые харуулха зуураа,—энэ хүрин крепдешин таарахал байха гэнэ. — Энэл бүд абаа һаа, басаганайнгаа хүсэлые хангаха байнат, нэгэдэхеэр үнгэнь зохид, хоёрдохёор шанарынь һайн.

...Ээлжээндэ байһан хүнүүдэй өөһэд хоорондоо хөөрэлдэхые шагнахада худалдаа наймаа һайжаруулха талаар парти, правительствымнай тогтоол бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһаниинь элирнэ.

Энэ хадаа Түнхэнэй аймагай Жэмһэгэй сельмаг соо болоһон ушар. Эндэ һаруул, ходо дулаан, сэбэр байдаг. Эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд хододоо үргэн ассортименттэйгээр байхаһаа гадна, тэдэнь зохидоор табигданхай. Энэ хадаа аймаг соогоо бүхы талаараа эгээн түрүү магазин юм. Тус магазинай продавец Донид Хамаганов худалдаа наймаанай системэдэ олон жэл соо ажаллаха зуураа, өөрынгөө мэргэжэлдэ дуратай, ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг болонхой. Тэрэ хадаа советскэ худалдаа наймаанай журамые наринаар сахидаг.

Б. Шатонов.

Читын областьтой социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэе!

Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ

Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо ахалагша хонишоор 6 жэл хүдэлмэрилжэ байнаб. Һүүлшын 2 жэлэй туршада нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ отарада хүдэлнэб.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум хадаа хүдөө ажахые, илангаяа малажалые саашадань хүгжөөхэ талаар ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Би сентябрьска Пленумэй тогтоолтой танилсаад байхадаа колхозойнгоо нарин нооһотой хонидые улам олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилго табиһан байнаб.

Энээнһээ урда манай эндэ нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилжэ болохогүй гэжэ зарим малшад һанадаг байгаа. Харин манай республикын түрүү хонишодой дүй дүршэлһөө хараад үзэхэдэ, манай Забайкалиин хэды шэрүүн хүйтэн уларилтай байбашье, нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилжэ болоно.

Колхозоймнай правлени манай отарада 535 толгой нарин нооһотой томо хонидые даалгажа үгэһэн байгаа. Би анханһаа хойшо хонидые зүбөөр харууһалха, эдеэлүүлхын тулада оролдодог байгааб. Мүн үбэлэй сагта тэдэниие дулаан ба сэбэр байраар хангаһан байгаабди. Иигэжэ хонидые зүбөөр харууһалжа, эдеэлүүлжэ ба дулаан байраар хангажа шадаһанай ашаар энэ жэлдэ 100 эхэ хониһоо 100 хурьга абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байнабди. Хонидной тобир тарганаар ондо ороһон байгаа. Мүн хонин бүриһөө дунда жэшээгээр 3 килограмм нооһо хайшалһан байнабди.

1953—1954 онуудай үбэлжэлгые муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр угтаабди. Манай отарын хонишод өөһэдынгөө хүсөөр 700 центнер үбһэ, 300 центнер зелёнко бэлэдхэһэн байна. Мүн колхозой правлени манай отарада концентрированнэ тэжээл таһалжа үгөө.

Мүнөө малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байнабди. Хонидто үбһэ тэжээл бүйлуулжа эдюулнэбди. Хонидые зүбөөр харууһалһанай ба эдеэлүүлһэнэй ашаар отарымнай хонид дундаһаа дээшэ шадалтайгаар, нэгэшье хоролтогүйгөөр үбэлжэжэ байна. Мүнөө бидэнэр түл абалгада бэлэдхэжэ байнабди.

Гэхэ зуура, манай хүдэлмэридэ ехэнүүд дутуу дунданууд бии байһаар. Колхозой правлени, партийна эхин организаци малажалай фермэнүүдые саг үргэлжын кадрнуудаар хангажа шадаагүй байна. Хуушанай хүдэлмэрилжэ байһан малшадые ондоо хүдэлмэридэ оруулдаг юм. Илангаяа отарые даагшанар ходо һэлгэгдэнэ.

Машинно-тракторна станци ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

1953—1954 онуудай малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, түл абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтахын, хонидоо улам олошоруулхын түлөө хонишод хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллана.

Б. Чойбсонов, Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Мартагдаһан хэмжээ-ябуулганууд тухай

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай». КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхые хараалһан дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые Үбэр-Зөөхэйн сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз баталаад, Кагановичын нэрэмжэтэ хүршэ колхозые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байгаа.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай ёһоор, тус колхозой ниитын малай тоо толгой 1954 оной октябриин 1-дэ эбэртэ бодо малаар 15 процент, хони ба ямаагаар — 20 процент, гахайгаар— 10 процент олошорхо, мүн ниитын бүхы малай 40 процентнь һаамхай үнеэд байха ёһотой. Дунда жэшээгээр нэгэ һаамхай үнеэнһээ 900 литр һү һааха, бүхы гүүртэнүүдтэ түлнүүдые түлигдэдэггүй байрануудта тэнжээхэ юм. Гадна, ноохо хайшалалгые дээшэлүүлхэ ба шубуунай тоо толгойе олошоруулха гэжэ хараалагдаһан байна.

Адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ба малай зоотехническэ байрануудые бариха талаар ехэхэн хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Сабшалангай бүхы талмай дээрэһээ гектар бүриин 12—12 центнер үбһэ сабшаха, зелёнко болохо овёс 650 гектарта тариха, үнеэн бүридэ 5—5 тонно силос дараха ёһотой байна.

Дээрэ дурсагдагша хэмжээ-ябуулгануудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө колхознигуудай дунда дэлгэрэһэн социалистическэ мүрысөө колхозой правлени ба партийна эхин организаци хүтэлбэрилнэгүй. Энэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ тон муугаар бэлэдхэһэн байха юм.

Колхозой бүхы малда 15 мянган центнер үбһэн сабшагдаха ёһотой байһан аад, мүнөө оройдоо 8 мянган центнер үбһэн бии. Теэд энэ тэжээлынь фермэ, гүүртэ ба отара бүхэндэ тэжээлэй балансын ёһоор хубаагдангүй, ямаршье гуримгүйгөөр гаргашалагдажа байна. Поворот гэжэ нютагта эбэртэ бодо малай гүүртэ байдаг. Эндэ хүдэлмэрилдэг малшад адуулжа байһан малдаа хэды шэнээн үбһэ эдюулхэ байһанаа мэдэнэгүй.

— Хэды шэнээн үбһэ малдаа эдюулхэ ёһотой байһанаа мүнөө болотор мэдэхэгүй байхамнай ехэ муу байна даа. Нэгэтэ мэдэн гэхэдэ, танай малай эдихэ үбһэн дууһашоо гэхэл байха, — гэжэ эндэхид хөөрэлдэнэ.

Энэ гүүртын һаалишад заримдаа малдаа үбһэ хэмгүй ехээр хаяжа үгэдэг, нэгэ заримдаа «үбһэ зөөхэ хүн үгы» гэжэ шалтаад, бүхэли үдэр соо гү, али хоёр үдэр соо малаа хоһон байлгадаг. Жэшээнь, ноябриин 20—21-нэй үдэрнүүдтэ энэ гүүртын хоройнууд соо тэбэришье үбһэн байгаагүй һэн. Эндэхи гүүртэ дээрэ турашаһан 12 һаамхай үнеэд бии. Теэд эдэниие илгажа амяарынь эдеэлүүлнэгүй.

Эндэхи һаалишадай харадаг малай хоройнууд үбдэгтэ тулама шабааһатай, тэндэ малаа эдеэлүүлхэ нэгэшье кормушка байхагүй.

Малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг хүнүүд энэ колхоздо хододоо һэлгэжэ байдаг. Дээрэ дурсагдагша гүүртын 4 һаалишад бултадаа сентябрь һара соо тарянажалай бригадаһаа ерэһэн юм. «Малай туранхай байһанда бидэ зэмэтэй бэшэбди. Манай урда хүдэлмэрилжэ байһан һаалишад энээндэ харюусаха ёһотой» гэжэ эдэнэр хэлсэнэ. Малшадай харюусалгые дээшэлүүлхын тула тэдэниие һэлгэхэ ябадал болюулха хэрэгтэй.

Номохоново, Сагаан Хошуун гэжэ газарнуудта байрладаг гүүртэнүүд баһал нимэрхүү байдалтай. Эдэ гүүртэнүүдэй малай байранууд мүнөө хүрэтэр заһабарилагдаагүй байһаар.

Малажалай зарим фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд даалгабарита хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадаг. Жэшээлхэдэ, хонинной-товарна фермые даагша нүхэр Власов хонидые искусственнаар ороондо оруулгые таһалдуулһан байна. Түсэбэй ёһоор 1800 толгой хони ороондо оруулха ёһотой аад, арай гэжэ 1000 толгой оруулһан байна. Нүхэр Кругловай хүтэлбэрилдэг малай фермэдэ залуу малнууд тураһан байна.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир нүхэр Эрдынеев малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөхэ гэһэн даалгабари үгэһэн байгаа. Теэд нүхэр Эрдынеев энэ даалгабариингаа хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһые шалгангүй. Колхозой малшад наг шэбхые сабшалан ба бэлшээри дээрэ гаргангүй, харин фермэнүүдэй хоройнуудые тойруулан хаяжа байна.

Колхозой правлени ба партийна эхин организаци малшадые байра байдалаар хангаха талаар ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Хонинной Нуга гэжэ газарта байдаг гүүртэ болон отара дээрэ хүдэлмэрилдэг малшад сүлөө сагаа үнгэргэхэ культурын гуламтагүй юм. Эндэ радио табигдаха ёһотой байһан аад, хооһон зугаа болоод дүүрэшөө. Эндэ лекци ба элидхэл уншагдадаггүй, кино харуулагдадаггүй байна.

Колхозой партийна эхин организаци, секретаринь нүхэр Чайдуров, малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри бүри ябуулнагүй. Мүнөө болотор хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые эндэхи колхозой малшад зүбшэн хэлсээгүй байһаар.

Малшадай хоорондо социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээ юм гү гэжэ асуухада, «хэрбээ мүрысөөнэй дүнгые хирэ хирэ болоод гаргахагүй һаа, мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые урмашуулхагүй һаа, энэнэй аша үрэнь тон бага байдаг,—гэжэ эндэхи малшад хөөрэлдэнэ. Теэд энэнь тон зүб, эндэ показательнуудай болон хүндэлэлэй доскануд байхагүй. Малшан бүхэнэй абаһан уялганууд ханада үлгэгдэдэггүй, түрүү ябаһан хүнүүдэй дүй дүршэл тухай малшадай үйлэдбэриин суглаанууд дээрэшье хэлсэдэггүй, тэдэнэй тухай ханын газетэдэшье бэшэгдэдэггүй байна.

Колхозой правлени ба партийна эхин организаци колхозниигуудай абаһан уялгануудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадалые хангаха хэрэгтэ тусгаар анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Великолукска область. Новосокольническо районой «Искра» колхозой алдарта гахайшан М. Ф. Баранова малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар ехэ амжалта туйлаба. Тэрэ хадаа даажа абаһан 10 эхэ гахайһаа 10 һарын туршада 231 поршоонхо абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолдо харюу болгон, М. Ф. Баранова эхэ гахай бүриһөө жэлэй эсэс хүрэтэр 28 поршоонхо абаад, түлжүүлхэ гэһэн уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Ф. Баранова 17 поршоонхо түрэһэн «Лычатка» гэжэ эхэ гахайе эдеэлүүлжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Малнуудаа оролдосотойгоор харууһална

Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой һүнэй-товарна фермын хүдэлмэришэд малаа һайнаар үбэлжүүлжэ байна. Энэ фермэ мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн, һү тушаалгаар гүрэнтээ тоосоһон байха юм. Бүхы малнуудынь шэнэ бариһан дулаан байрануудта байлгагдана. Колхозой правлени үбһэ, соломо болон бусад тэжээлнүүдые фермэ болон гүүртэнүүдтээ зөөжэ байна. Бургалтайн МТС-эй тракторист Жамбал Урбанеев үбһэ, соломо зөөлгэдэ хабаадалсажа, үдэр бүри хэдэн тонно тэжээл шэрэнэ.

Тус фермын һаалишад Ханда Чагдурова, Мани Сонсоева, Олзо Цыренова болон бусад даажа ябаһан малнуудаа оролдосотой һайнаар харана.

Д. Хилтухин.

Шүүбэринүүд түлэгдэнэ

Улан-Удын № 301 центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй (1952 ондо гараһан) урьһаламжын хоёрдохи шүүбэритэ таблицаар түрүүшын 3 үдэрэй туршада 300 мянга гаран түхэригэй шүүбэри ажалшадта түлэбэ. Тэрэ тоодо 10 мянган түхэригэй нэгэ шүүбэри бии.

Ноябрь һарын туршада тус нөөсэлгын касса гүрэнэй урьһаламжаар 1 миллион гаран түхэригэй шүүбэри ажалшадта түлэһэн байна.

Н. Петров.

КИНО

„Васса Железнова“

Манай республикын кинотеатрнуудай экрануудта «Васса Железнова» гэжэ үнгэтэ уранһайханай шэнэ фильм харуулагдажа байна. Тэрэ хадаа агуухэ пролетарска уранзохёолшо М. Горькиин пьесын үндэһөөр зохёогдоо.

Энэ фильм буржуазна ангиин хосоржо байһые, болохоёо байгаа революциин түрилтэ доро капитализмын бүхы системын һамна һүрэхөө байһые харуулна. Фильм хадаа Волга дээрэхи томохон пароходствын эзэд болохо Железновтоной бүлэнэрэй хомхой хобдог, ан арьяатанай абари зантай байһые элирхэйлхэ зуураа, бүхы буржуазна классые гэмнэнэ.

Картинын эхилхэдэ, далай мэтэ үргэн Волга мүрэнэй нюрган дээгүүр пароходуудай тамаржа ябахые, мүн тэрээнэй эрье дээрэхи пристаньнуудай нэгэндэ баржа ашаалжа байһан хүдэлмэришэдые зал соо һуугаашад харана. Эдэ хүдэлмэришэд Железновтоной баржа ашаалжа байһан байгаа. Эгээл энэ үедэ Железновтоной пароходствые эрхилэгшэ Гурий Кротких (артист К. Светлов) Васса Железноватай уулзажа хөөрэлдэнэ. Өөһэдынгөө матросууд болон ашаа шэрэгшэдтэ тон багаар түлэдэг тухайнь тэдээнэй хөөрөөнһөө эли болоно.

Железновтоной гэртэ саг үргэлжэ хэрүүл шууяа, хардалга гүрдэлгын боложо байһые киногой кадрнуул удаа дараалан харагшадта хөөрэжэ үгэнэ. Васса Железновагай нүхэр Сергей Железнов һамуу һалихай, архида орошоһон хүн, «Бага наһанай үхибүүдые һалан муу занда һургаһан тухай» Железновой хэрэг сүүдтэ үгтэнэ. Нүхэрэйнгөө сүүдлүүлхэһээ, тиихэдэнь, Железновтоной хэрэгэй урагшагүйдэхэһөө айжа, Васса Сергейдээ хоро уулгажа алана. Васса иигэжэ Железновтоной «нэрэ хүндые» абарна.

Железнова наһан соогоо хүндэ ажабайдал дабажа гараһан, Железновтоной хара «хэрэгые» һайжаруулхын түлөө эсэшэ сусашагүй оролдодог, хүнүүдтэ хайра гамгүйгөөр, хэрзэгыгээр хандадаг эхэнэр мүн. Иимэ хүндэ ажабайдалай зам дабажа гараһан тухайдаа басагадтаа хөөрэжэ байха үедэнь гушаад наһанай, сэбэрээр хубсалһан нэгэ танигдаагүй эхэнэр тэдэнэйдэ орожо ерэнэ. Тэрэ хадаа Вассын бэри, өөрынгөө бүхы ами наһые революциин хэрэгтэ сүм зорюулһан, уг зорилгоёо тодо һайнаар мэдэхэ, үнэн сэхэ сэдьхэлтэй, Железновтоной хэрэгые үзэн ядадаг эхэнэр юм.

Революционерка Рашель Топаз өөрынгөө 3 наһатай Коля хүбүүе абаашахаяа хилын саанаһаа ерэһэн байгаа. Тиихэдэнь Железнова Рашельда хүбүүень үгэхэһөө таһа арсана.

—Би аша хүбүүгээ үгэхэгүйб, минии аша хүбүүн Храпов болон Железновтоной пароходствын уг залгамжалуулагша гээшэ. Миллионно хэрэгэй гансахан лэ уг залгамжалуулагшань юм, — гэжэ Железнова хэлэнэ.

—Минии хүбүүн танай хара хэрэгые абарагша болохогүй, — гэжэ Железновада Рашель харюусана.

Болохоёо байһан революциһаа би өөрөө, минии бүхы анги хосорхо юм гэжэ мэдэһэндээ Железнова революциһаа ехэ айн һүрдэнэ. Тиимэһээ Рашелиие минии дайсан гээшэ гэжэ тэрэ тоолоно.

Железновтоной бүхы ангиие гэмнэн Рашель иигэжэ хэлэнэ:

— Таанадтал адли хүнүүдэй, таанадай бүхы ангиин хосорхо сагынь дүтэлөө, мүнөө шэнэ эзэд, һүртэ ехэ хүсэн урган гаража байна. Тэрэ хүсэн таанадые низа дараха, заатагүй низалха!

Рашелиин ерэһэн үдэр, тэрээниие жандармда барижа үгэхэ гэжэ Васса бэлэдхэл хэһэн байгаа, гэбэшье, тэрээнэй һанал хүсэндөө ороногүй. Вассын хорото һаналые ухэл таһалдуулна. Ажал-ябуулгынгаа түлэг дунда Вассын үхэлгэ хадаа Железновтоной хэрэгэй ямаршье перспективэгүй байһые, капитализмын хосорон һалажа байһые гэршэлнэ.

Железновагай үхэһэн дарида, тэрээнэй гэртэ хэрүүл шууяа гарана. Железновагай секретарь Анна (РСФСР-эй габьяата артистка В. Обухова) Железновагай аха болохо Прохор Храповтай үхэһэн эзэнэйнгээ мүнгые хулууха гэжэ һэдэнэ. Энэ үедэ Рашель орожо ерээд, стол соо саарһа үрбүулжа байһан Прохорто хандажа, иигэжэ һурана:

—Хулгай хэжэ байна гүт?

—Юундэ? Өөһэдынгөө юумые абажа байнабди,—гэжэ тэрэ харюусана.

—Өөһэдынгөө! Танда өөһэдтэтнай юун бии юм?—гэжэ Рашель асууна.

Вассын үхэһэн бэеын дэргэдэ «олзоёо» хубаалгые харуулһан зураг хадаа капиталистнуудай ан арьяатан мэтэ сэдьхэлтэй байһыень, тэдэнэрэй орондо ажабайдалай шэнэ эзэн болохо арадай ерэжэ байһыень эли тодоор гэршэлнэ.

Фильм соохи рольнуудые Ленинэй орденто гүрэнэй академическэ Бага театрын артистнууд һайнаар наадаа. Хомхой хобдог, Железновтоной хара хэрэгые урагшатайгаар ябуулхын хойноһоо юушье хэхээр бэлэн байһан Васса Железновагай ролиие СССР-эй арадай артистка, Сталинска шангай лауреат В. Пашенная ойлгосотойгоор, шадамар бэрхээр наадаа. РСФСР-эй габьяата артистка Е. Солодова революционерка Рашель Топаз гэгшын образые үнэншэмэ зүбөөр байгуулаа. Вассын аха архинша Прохор Храповай ролиие СССР-эй арадай артист М. Жаров илангаяа эли тодоор зураглан харуулһан байна. Сергей Железновой, тэрэнэй басагад Наталья, Людмила гэгшэдэй образуудые РСФСР-эй арадай артист Н. Шамин, артистканууд В. Евстратова, Е. Еланская гэгшэд тэрэшэлэн муу бэшээр харуулаа.

«Васса Железнова» гэжэ фильм бүхы дээрээ һайн фильм болоо. Агуухэ Горькиин зохёолой удхаар гаргагдаһан энэ фильмые манай республикын ажалшадай һонирхон хараха байһаниинь лабтай.

И. Бальдиров.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮРШЭЛЫЕ ҮРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭЭ

Үнеэн бүхэнһөө 4000 литр һү һаахын түлөө

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» Советскэ Союзай Компартиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хадаа малайнгаа тоо толгойе саашадань олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ шэнэ арга боломжонуудые малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй урда нээжэ үгөө. Мүнөө Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой племенной һүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд ажалай улам ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, хүдөө ажахын урда тус тогтоолой табиһан хойшолуулашагүй зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө тэмсэжэ байна. Байгша оной 11 һарын турша соо энэ фермын һаалишан нүхэр Ринчинова һү һаалгаар илангаяа һайн үрэ дүн туйлаа.

Нүхэр Ринчинова тус фермэдэ 4 жэлэй турша соо хүдэлмэрилхэ зуураа, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон, үнгэрэгшэ 11 һарын турша соо өөрынгөө дааһан үнеэн бүхэнһөө 4,1 процент тоһолигтой 2636 литр һү һааһан байна. Тэрэнэй хүдэлмэридэ ямаршье тиимэ онсо юумэн үгы. Имагтал ажал хүдэлмэридөө ханамжатайгаар хандадаг, үнеэдээ һайнаар харууһалдаг ба эдеэлүүлдэг, зүбөөр һаадаг байһан дээрэһээ иимэ амжалта туйлана. Эдэ бүхы гурбан условинууд үйлэдбэриин нэгэ комплекс болохо юм. Хэрбээ үнеэдые һайнаар эдеэлүүлээд, муу байрада байлгаад, муугаар һаагаа һаа, һайн үрэ дүн туйлахань бэрхэтэй.

ҺАЙНААР ЭДЕЭЛҮҮЛГЭ—ЕХЭ ҺААЛГЫН ҮНДЭҺЭ МҮН

Мал эдеэлүүлгэ хадаа тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн зоотехническэ хэмжээ-ябуулгануудай эгээн ашагтай ба туһатай аргань гэжэ наукаар ба үйлэдбэриин практикаар тодорхойлогдонхой. Һайнаар ба зүбөөр эдеэлүүлэнгүйгөөр ашаг ехэтэй малнуудые бии болгохын аргагүй. Тиимэһээ тус колхозой правлени племенной фермын малнуудта жэл бүри бүдүүн, шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээл хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр таһалдаг. Үбэлжэлгын үедэ нэгэ үнеэ сүүдхэ соогоо 10 килограмм үбһэ, 8 килограмм зелёнко, 20 килограмм силос ба тэжээлэй корнеплодууд гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээл ба 3,5 килограмм хүрэтэр концентрированнэ тэжээл эдидэг юм. Октябриин 1-һээ июниин 1 болотор фермын малнууд иимэ рационоор эдеэлүүлэгдэнэ. Зундаа, бэлшээлгын үедэ һаамхай үнеэдтэ нэгэ литр һүндэнь 200—250 грамм концентрированнэ тэжээл нэмэжэ эдюулэгдэдэг. Нүхэр Ринчинова намартаа үнеэдһээ ехэ һү һаахын тула үдэр бүри үнеэн бүхэндэ 15 — 20 килограмм капустын шэнэ набшаһа, 15 килограмм хүрэтэр зелёнко эдюулдэг байна.

Зүгөөр малда гансашье хүсэд хүрэхэ тэжээл үгэхэ бэшэ, харин эдюулһэн тэжээлэйнгээ һайнаар ашаглагдахын хойноһоо оролдохо хэрэгтэй. Нүхэр Ринчинова үнеэдтээ концентрированнэ тэжээлнүүдые амта оруулаад, эһээн татаад эдюулдэг. Тиихэдээ бүхы үнеэдынь бултадаа адли хэмжээнэй тэжээл эдидэггүй. Тэжээлэй рационуудые табихадаа нүхэр Ринчинова заабол үнеэнэй амидын шэгнүүр ба ашаг шэмэ үгэлгыень хараадаа абадаг байна. Сүхын МТС-эй зоотехник нүхэр Гармаев энэ фермын һаалишадта үнеэдэйнгээ рацион табихадань туһалдаг. Зүбөөр табигдаһан рацион хадаа үнеэдһээ ашаг шэмэ ехээр абалгын шухала услови болоно. Гадна, үнеэдые нормын ёһоор эдеэлүүлхэдэ тэжээлнүүд гамтайгаар гаргашалагдадаг, нэгэ тэжээлые нүгөөдэ тэжээлээр һэлгэхэ арга боломжо олгогдодог байна. Тэжээлнүүд нэгэл тогтоогдоһон саг соогоо, нэгэл гуримтайгаар эдюулэгдэнэ: түрүүн концентрадууд үгтэдэг, тиигээд шэмэтэ тэжээл, һүүлээрнь бүдүүн тэжээл үгтэнэ.

Малнуудые саг соонь садатарнь уһалалга ехэхэн удхашанартай. Энэ фермэдэ мүнөө хүрэтэрөө үнеэд худагһаа уһалагдажа, энээндэ тон ехэ саг гаргашалагдана. Малай байра соо ерэхэ жэлдэ водопровод түхеэрэгдэжэ, энэ дутагдал усадхагдаха байна.

Нүхэр Ринчинова үнеэдые түрэлгэдэ зүбөөр бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулдаг. Үнеэдые 45—60 үдэрэй турша соо шэргээнхэй байлгахада эгээн һайн үрэ дүн туйлагдана гэжэ практика харуулаа. Энэ хугасаа соо амарха зуураа, һайн тэжээл эдижэ байһан үнеэд саашадаа һайнаар һаагдадаг. Жэшээнь, Маргарита гэжэ үнеэн энэ жэлдэ түрэхэһөө 2 һара урид шэргээгдэһэн ба шэргэһэн үе соогоо һайнаар эдеэлүүлэгдэһэн байха юм. Тиин түрэһэнэйнгөө һүүлээр урда жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехэ һү үгөө. Мүн бусадшье үнеэд иигэжэ шэргээгдэһэн ба эдеэлүүлэгдэһэн тула һү ехые үгөө.

Шэргэһэн, түрэхэ үнеэдые нүхэр Ринчинова амидынь шэгнүүрэй, түрэһэнэйнгөө һүүлээр һаагдаха һүнэйнь, хүсэ шадалайнь ба наһанайнь зэргээр эдеэлүүлнэ. Жэшээнь, Долгая гэжэ үнеэн 550 килограмм амидын шэгнүүртэй ба жэл соогоо 5 мянган литр һү үгэхэ түсэбтэй байхадаа шэргээгдэһэн үе соогоо сүүдхэ бүри 11 килограмм үбһэ, 8 килограмм зелёнко, 6 килограмм корнеплодуудые ба 3 килограмм концентрат эдидэг байна. Үбһэн заабол дабһалагдажа эдюулэгдэнэ, үнеэн бүхэндэ 50—60 грамм дабһан гаргашалагдажа байгаа. Шэргэһэн, түрэхэ үнеэд һайнаар харууһалагдадаг, эдеэлүүлэгдэдэг дээрэһээ түрэхэ дээрээ хүсэ шадал һайнтай болоһон байдаг.

ҮНЕЭДЫЕ ХАРУУҺАЛГА БА ҺААЛГА

— Өөрынгөө хэрэгтэ, хараһан үнеэдтээ дурлангүйгөөр һайн һаалишан болохын аргагүй, — гэжэ нүхэр Ринчинова хэлэдэг. Нүхэр Ринчинова үнеэдээ үдэр бүри сэбэрлэдэг, таһалга ба кормушкануудыень хододоо сэбэр байлгадаг, нойтон соломон дэбисхэрыень хуурай соломоор саг соогоо һэлгэдэг байха юм.

Үнеэд үе үе сэбэр агаарта гаргагдажа ябуулагдаха ёһотой. Эндэхи һаалишад үнеэдээ шадаал һаа сэбэр агаарта удаан саг соо ябуулха гэжэ оролдодог, тиигэжэ үдэртөө хоёр дахин газаагуур ябуулдаг байна. Сагай уларил ба агаарай температураһаа боложо, үнеэдые удаан саг соо гү, али богони саг соо газаагуур ябуулдаг байха юм.

Нүхэр Ринчинова, мүн эндэхи бусадшье һаалишад үбэлэй үедэ үнеэдээ сүүдхэдээ 3 дахин һаана. Үглөөнэй 5 час 30 минутада түрүүшынхеэ һаадаг, үдэрэй 12 часта хоёрдохёо ба үдэшын 8 часта гурбадахяа һаадаг байна. Үдэрэй гуримые ба үнеэдые һааха ээлжээ наринаар сахижа байхадань, үнеэд энэ гуримдань дададаг юм.

Нүхэр Ринчинова үнеэгээ һаажа эхилхын урда тээ дэлэнгыень угаагаад, хуурай болотор аршадаг ба 2—3 минутын турша соо массаж хэдэг байна. Тэрэнэй һүүлээр үнеэгээ түргэнөөр, һүнэйнь дууһатар һаадаг. Урда жэлнүүдтэ үнеэдээ иигэжэ һаагаад лэ болидог һэн, теэд мүнөө гурбан жэлэй агро-зоотехническэ курсануудта һуралсахадаа һүнэй дууһатар һаагдаһанай һүүлээр массаж хэхэдэ дэлэн соонь дахинаа 1 литр тухай һүн суглардаг гэжэ ойлгоһон байна. Энэ һүниинь эгээн тоһолиг ехэтэй байдаг юм. Тиимэһээ һаажа дүүргэһэнэй һүүлээр дэлэндэнь дахин массаж хэжэ, бии болоһон һүыень дахин һаадаг болоо. Тэрэнэй ашаар нүхэр Ринчинова өөрынгөө дааһан 11 үнеэдһээ һааха бүридөө 9—10 литр нэмэлтэ һү абадаг болобо.

ЕХЭ ҺҮ ҺААХЫН ТУЛА ЕХЭ ЮУМЭ МЭДЭХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Абаһаар харахада һаалишанай хүдэлмэри тиимэшье орёо бэшэ гэжэ һанахаар. Гэбэшье, энэ хүдэлмэридэ нилээд ехэ оролдолго, шадабари, мэргэжэл хэрэгтэй юм. Нүхэр Ринчинова 4 жэлэй саада тээ эгээн түрүүшынхеэ фермэдэ ерээ һэн. Тиихэдээ мал харууһалгаар оройдоо дүй дүршэлгүй байгаа. Тиимэ дээрэһээ өөрынгөө дааһан үнеэн бүриһөө түрүүшын жэл оройдоо 950 литр һү һаагаа бэлэй. Һайнаар хүдэлхын тула нилээд ехэ эрдэм мэргэжэл хэрэгтэй гэжэ ойлгоһон энэ һаалишан гурбан жэлэй агро-зоотехническэ курсада һуража эхилһэн байгаа. Тэндэ нилээд ехэ юумэ ойлгоһоной ашаар хоёрдохи жэлдээ үнеэн бүхэнһөө 1200 литр, 3-дахи жэлдээ—2600 литр һү һааһан ба мүнөө жэлдэ 3200 литрһээ бага бэшэ һү һааха юм.

Теэд тус фермын һаалишадай бүри ехэ амжалта туйлаха арга боломжотой байһыень энэ жэлэйнь дүй дүршэл харуулба. Нүхэр Ринчинова ерэхэ сезондо үнеэн бүриһөө 4000 литр һү һааха гэһэн уялга абаа. «Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үнеэдэйнгээ харууһалга, эдеэлүүлгые бүри һайжаруулха, манай ороной түрүү һаалишадай баян дүй дүршэлые шудалха хүсэлэнтэйб» гэжэ нүхэр Ринчинова фермынгээ үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ мэдүүлээ. Гэбэшье, хүү баран һаалишадһаа дулдыдана бэшэ. Фермын хүдэлмэридэ үшөөл ехэ дутагдалнууд бии, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд үшөөл хүсэд механизацилагдаагүй, малай байранууд үшөөл болбосон түхэлтэй болгогдоогүй байха юм. Тэрээнһээ байтагай малда тэжээл бүйлуулха, уһа халааха кухни эндэ байдаггүй. Мүн тэжээл бүйлуулха машинанууд үгы, подвесной харгы түхеэрэгдээгүй. Һаалишад үшөөл ехэнхи хүдэлмэреэ өөһэдынгөө гараар, хара хүсөөрөө хэнэ. Хэрбээ эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхахадань колхозой правлениин туһалаа һаань, фермын һаалишад ерэхэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха байна. Колхозой правлени 1954 ондо энэ фермын ажал ехэтэй гол хүдэлмэринүүдые механизацилха гэжэ шиидэбэ. Фермын хүдэлмэрилэгшэд энэ шухала хэрэгтэ эгээн эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэһэн уялга абаа.

А. Виноградов, Сэлэнгын госплемрассаднигай директор.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй МГБ ба МВД-гэй органуудта хүдэлмэрилжэ байхадаа Б. Н. Меркуловай гүрэндэ харша, гэмтэ ябуулга хэһэниие СССР-эй Прокуратурын элирүүлһэнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ оной сентябриин 17-ной зууршалгаар Б. Н. Меркуловые СССР-эй Гүрэнэй Хиналтын Министрэй тушаалһаа гаргаад, тэрэниие сүүдэй харюуцалгада хабадуулха гэжэ тогтоогоо.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Гүрэнэй Хиналтын Министрээр нүхэр Жаворонков Василий Гавриловичые томилоо.

Англиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани харилсаанай түлөө

ЛОНДОН, декабриин 16. (ТАСС). Дарлингтондохи (Дарем графство) машина бүтээгшэдэй нэгэдэмэл профсоюзай 11-дэхи отделени СССР-һээ Англида байгаа посол Я. А. Малигта бэшэг эльгээбэ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Англо-советскэ хани барисаанай һаратай, англо-ородой харилсаа тогтоохоной (Англиин ба Московско гүрэнэй хоорондо худалдаа наймаанай холбоо тогтоохон ябадал хараада абтана), 400 жэлэй ойтой, советскэ гүрэнэй 36 жэлэй ойтой дашарамдуулан, бидэнэр Англидахи советскэ посол, Таниие, халуунаар амаршалнабди. Хани барисаан тухай 20 жэлэй болзоогоор 1942 ондо баталагдаһан договорой ёһоор «нигта ба хани барисаата харилсаа» туйлахаар манай эрид шиидэнги байһан тухай СССР-эй арадуудта мэдээсэхэ гэжэ Таниие гуйнабди. Энэ договорой хараалһан ёһоор, бүхы талын экономическа туһаламжа манай хоёр ороной правительствонуудай бэе бэедээ үзүүлхэ угаа ехээр хүсэнэбди. Энэ хадаа зүүн ба баруун зүгэй хоорондо сүлөөтэй худалдаа наймаа хэхэ ябадалда тохёолдоһон бүхы һаадуудые зайлуулха гэһэн удхатай юм.

Хэн хэндээ ашагтай байхаар худалдаа наймаанай хани барисаата зохистой харилсаае манай хоёр ороной һэргээжэ, бата бэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдал туйлаха замаар бусад оронуудые хойноһоон дахуулан ябаха саг болоо гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди».

„Берлинэй уналга" гэжэ советскэ фильм Бейрутдэ амжалтатайгаар харуулагдана

БЕЙРУТ, декабриин 16. (ТАСС). Бейрудэй эрхим кинотеатрнуудай нэгэниинь болохо «Дунья» гэжэ кинотеатрта «Берлинэй уналга» гэжэ советскэ кинофильм харуулагдажа эхилээ.

Советскэ фильм ливанска арад зониие угаа ехээр һонирхуулна. Бүхы биледүүд 3 үдэр урид худалдагдаа.

Фильмын харуулагдаха үедэ кинотеатрын зал соо альгаташалган олон дахин болобо. «Советскэ Союз мандаха болтогой! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!» гэһэн лозунгнуудые хүнүүд хашхаралдаба.

Румынида хүдөө ажахын хүдэлмэришэд тухай анхарал оролдолго гаргана

БУХАРЕСТ, декабриин 16. (ТАСС). Румыниин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдал һайжарна. МТС-үүдэй ба госхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ болбосон түхэлтэй шэнэ гэрнүүд баригдаа. 1949 онһоо хойшо гэр байра барилгада 80 миллион шахуу лей гаргашалагдаба, тэдээндэ хүдөө ажахын 29 мянган хүдэлмэришэд бүлэнэртэеэ хамта мүнөө ажаһууна. Энэ жэлдэ социально-культурна барилгада 1952 онойхиһоо 56 процент ехэ мүнгэ һомологдоо. Жэл бүри олон мянгаад механизаторнууд, малшад, МТС-үүдэй ба госхозуудай бусад хүдэлмэрилэгшэд амаралтын гэрнүүдтэ ба санаторинуудта амаралтаяа үнгэргэнэ.

Энэ жэлдэ эмнэлгэ-амаралгын газарнуудта хүдөө ажахын 13200 хүдэлмэришэд ошоһон байна.

Мүнөө жэлдэ МТС-үүд ба госхозуудта үхибүүдэй шэнэ 40 садуud ба үхибүүдэй олон ясли нээгдээ.

Аньшаниин барилгашадай шэнэ илалта

ПЕКИН, декабриин 16. (ТАСС). «Женьминьжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Аньшаньска металлургическа комбинадай барилгашад рельс үйлэдбэрилхэ цехын барилгые дүүргээд, шэнэ илалта туйлаа. Энэ цех хадаа Хитад дотор һайн шанартай прокадай эгээн ехэ цех болоно.

Францида хэгдэһэн американска шэнэ хашалта

Парижда болоһон пресс-конференци дээрэ Даллесай хэһэн мэдүүлгэ

Французска олониитын зэбүүрхэл

ПАРИЖ, декабриин 15. (ТАСС). США-гэй гүрэнэй секретарь Джон Фостер Даллес Парижда пресс-конференци зарлажа, тэрэнэй дээрэ 300 журналистнууд байлсаа гэжэ Франс Пресс агентство үсэгэлдэр дамжуулба. Агентствын мэдээсэлһээ харахада, тус пресс-конференци Францида шэнэ хашалта хэхэ, «европейскэ арми» тухай ба Баруун Германие зэбсэглэхэ тухай договор Франциин ратификацилха ябадал туйлаха зорилготой байгаа.

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Холбоото Штадууд,—гэжэ Даллес мэдүүлбэ—европейскэ хамгаалгын нэгэдэл һаяар бодото дээрээ хараглдаха юм гэжэ ехэ эдэлхэлээрээ найдана, үгы һаа, тэрэ хадаа европейскэ гадаадын политикые үндэһөөрнь хубилгаха баатай болохо байна».

Даллес Индо-Хитада дай үргэлжэлүүлхые оролдоно гэжэ агентствын мэдээсэлһээ тэрэшэлэн харагдана.

Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор «хэрбээ европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договорые Франциин ратифицировалээгүйшье һаань, Холбоото Штадууд 1954 оной турша дотор Индо-Хитада гэжэ хараалагдаһан туһаламжые Францида үзүүлхэ юм гэжэ Даллес тайлбарилба».

ПАРИЖ, декабриин 15. (ТАСС). «Пресс-конференци дээрэ американска гүрэнэй секретарь Джон Фостер Даллесай хэһэн мэдүүлгэ французска олониитын хашааха гэжэ һэдэлгэ мүн гэжэ французуудай тоолоно» гэжэ Франс Пресс агентство дамжуулна. Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договор 6 һарын туршада ратифицировалэгдэхэгүй һаань, Америка Европодо үзүүлхэ туһаламжые хахадтань хүрэтэр багадхаха гэжэ Даллес сэхэ занаба. Даллесай тон эли энэ мэдүүлгэ Франциин президентын һунгалтада нүлөө үзүүлжэ магадгүй юм гэжэ тэдэнэр тухайлна.

Европейскэ хамгаалгын нэгэдэлые буруушаадаг парламентын гэшүүд европейскэ политикада (тайлбарилан хэлэхэдэ «европейскэ нэгэдэлдэ»—**Ред.**) дайсан харшаар хандадаг кандидадай түлөө лэ голосовалха юм гэжэ энэ мэдүүлгэ гэршэлнэ.

ПАРИЖ, декабриин 15. (ТАСС). Мүнөө үглөөнэй газетэнүүд парижска договор ратификацилха эрилтэ табижа, үсэгэлдэр пресс-конференци дээрэ Даллесай хэлэһэн үгын тон бүдүүлиг шэнжэтэй байһаниие заана. Олонхи газетэнүүд энэ һэшхэлгүй эрилтэнүүд тушаа, мүн Франциин адресаар тэрэнэй хэһэн заналтанууд тушаа зэбүүрхэлээ мэдүүлнэ.

«Нюдаргаараа стол шаадаг дипломати союзнигуудай ба ханинарай хоорондо хэзээдэшье амжалтатай байгаагүй» гэжэ «Фран-Тирер» газетэ заана. «Энээниие мартаад, Джон Фостер Даллес дуугай байха гэһэн гайхамшагта ушарые үсэгэлдэр алгасан гараа». «Һэшхэлгүй һануулга» ба заналтаар үдэшэгдэһэн Даллесай үгэ «воскресеньедэ канцлер Аденауэртэй тэрэнэй уулзаһанай дүн» мүн гэжэ «Фран-Тирер» газетэ тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН, декабриин 15. (ТАСС). Штутгартын (Баруун Германи) радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, французска правительствын ээлжээтэ бэшэ заседани мүнөө үглөөгүүр зарлагдаба. «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» тушаа США-гэй гүрэнэй секретарь Даллесай үсэгэлдэрэй мэдүүлгэ французска правительствын заседани зарлаха шалтагаан болоһон байна.

США-гэй гүрэнэй секретариин мэдүүлгэ французска правительствын гэшүүдые зэбүүрхүүлээ гэжэ Штутгартын радио заана, европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договор ратификацилха найдабари мүнөө бага болоо гэжэ тухайлна.

ЛОНДОН, декабриин 15. (ТАСС). Даллес «Баруун Европын нэрээр заналта хэбэ» гэжэ «Дейли Миррор» газетын парижска корреспондент бэшэнэ. Даллесай мэдүүлгэ тушаа Франциин олониитын һанал тухай дэлгэрэнгы мэдээсэл соогоо «Дейли телеграф энд Морнинг пост» газетын парижска корреспондент хадаа Даллесай мэдүүлгэ «тад һөөргэ дүнгүүдтэ хүргэжэ ба европейскэ хамгаалгын нэгэдэл буруушаадаг кандидадые республикын президентээр һунгалга хангажа болохо юм» гэһэн һаналаа мэдүүлнэ.

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 15. (ТАСС). Пресс-конференци дээрэ Даллесай хэһэн мэдүүлгэ тушаа Франциин олониитын һаналые шэнжэлэн, «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Каллендер Парижһаа иигэжэ дамжуулна: европейскэ армиие байгуулгын проектын буруушаагдаа һаань, Холбоото Штадуудай политикые хубилгаха тухай Даллесай заналта «Франциие ехээр гайхуулба».

Баруун Европын адресаар тэрэнэй (Даллесай) хэһэн хэрзэгы шэрүүн һануулга европейскэ арми тухай договор ратифицировалхые удаан саг соо шиидээгүй байһан французуудта түрүүшын ээлжээндэ хамаадана гэжэ тоолоно. Олохон хүнүүд французска президентскэ һунгалтаһаа 3 үдэр урид хэгдэһэн ультиматум гээшэ гэжэ энэ һануулгые харана.

Ассошиэйтед Пресс агентствын парижска корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, «правительствын түлөөлэгшэд Даллесай хэрзэгы шанга ажаглалтанууд тушаа тон ехээр зэбүүрхэнэ. Тэрэнэй мэдүүлгэ европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договорые французска парламентын ратификацилха найдабариие улам бага болгожо магадгүй гэжэ тэдэнэр зааба».

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, декабриин 16. (ТАСС). Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, Даллесай мэдүүлгэ тушаа үсэгэлдэр Национальна суглаанда үгэ хэлэхэ зуураа, генерал де Монсабер («социальна тэмсэлэй республиканска союз») иигэжэ хэлэбэ: «Национальна суглаан союзна гүрэнэй түлөөлэгшын хэлэһэн үгэдэ эрид протест мэдүүлэнгүй байжа шадахагүй байна. Франциие бэеэ даанхай гүрэн гэжэ тоолодоггүй байһаниие тэрэнэй үгэ гэршэлнэ».

Францида Даллесай мэдүүлгые буруушаана

ПАРИЖ, декабриин 16. (ТАСС). «Монд» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Франциин Национальна суглаанай гадаадын хэрэгүүдые эрхилһэн комисси декабриин 14-дэ Парижда болоһон пресс-конференци дээрэ Джон Фостер Даллесай хэһэн мэдүүлгэ буруушааһан резолюциие мүнөө үглөөгүүр һайшааба.

«Франс-Суар» газетын хэлэһэнэй ёһоор, парламентска комиссиин энэ шиидхэбэри «европейскэ армиин проектдэ эсэргүү шэнэ демонстраци» болоно.

Французска республикын президентые һунгалгын урда тээ

ПАРИЖ, декабриин 16. (ТАСС). Декабриин 17-до Франциин президентые һунгалга болоходо, французска мүнөөнэй правительствын толгойлогшо Жозеф Ланьель, гадаадын хэрэгүүдэй министр Бидо, радикал-социалист Дельбос, Нежлен (социалист), Фуркад («дулдыдангибэшэ республиканец») ба Корно (радикал) гэгшэд голосованиин түрүүшын турта кандидадууд болохо юм.

«Комба» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Марсель Кашен (Коммунистическэ парти) ба Медесен (радикалнуудта хамаадана) голосованиин түрүүшын турта тэрэшэлэн кандидадууд болохонь.

Хитадта загаһа барилга эмхидхэгдэнэ

ШАНХАЙ, декабриин 15. (ТАСС). «Фуцзяньжибао» газетэ һүүлэй жэлнүүдтэ Фунцзянь провинцида загаһа барилгын амжалтанууд тухай мэдээсэнэ. Хитадай загаһа барилгын гол районуудай нэгэниинь болохо энэ провинцида загаһа барилга 1952 ондо 1949 онойхитой сасуулхада 2 дахинһаа үлүүгээр ехэ болобо. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеын-хитэй сасуулхада нилээд ехэ загаһа энэ жэлэй түрүүшын хахадта баригдаба.

Сиридэ антиимпериалистическэ демонстрацинууд ба забастовконууд болоно

БЕЙРУТ, декабриин 16. (ТАСС). Халебтэхи (Алеппо) американска колледждэ арабуудые доромжолһон пьесэ табиһан ябадал антиамериканска ба антиимпериалистическэ бүгэдэарадай үргэн кампаниин, Сиридэ демократическа сүлөөгэй түлөө тэмсэлэй кампаниин шалтагааниинь болобо.

Халебэй студентнүүдтэй нэгэн һаналтай байһан студентнүүдэй демонстрацинууд ба забастовконууд ороной бүхы томо городуудта боложо, тэдээндэ эдэ городуудай хүн зон нэгэдэнэ.

Хама, Хомс, Латакия городуудай студентнүүд болон һурагшад забастовко ба демонстрацинуудые эмхидхэжэ, антиамериканска лозунгнуудые табиба.

Забастовко хэһэн студентнүүдтэй нэгэн һаналтай байһанай тэмдэг болгон, Хомсын адвокадууд Халебэй ба Дамаскын забастовко хэһэн студентнүүд тушаа засагаархидай хэрэглэһэн мүрдэлгын хэмжээнүүдые буруушааһан телеграмма Сириин президентдэ ба сирийскэ парламентын түрүүлэгшэдэ эльгээгээд, забастовко тэрэшэлэн соносхобо.

«Телеграф» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Сиридэхи байдал тон хүндэ хэбээрээ байна. Дамаскда 300 хүн, Халебтэ 300 шахуу хүн арестовалагдаа. Халебтэ полицитай тулалдаха үедөө шархатаһан хэдэн студентнэр наһа бараа гэжэ газетэ бэшэнэ.

Итальянска ажалшадай бүгэдэниитын 24 часай забастовко

РИМ, декабриин 15. (ТАСС). Итальянска промышленностиин ажалшадай 24 часай бүгэдэниитын забастовко мүнөө үглөөнэй 6 часта Италида эхилээ. Ажалшад салин хүлһэеэ дээшэлүүлхые эринэ.

Бирмэдэхи гоминдановска бандануud тушаа США-гэй түсэбүүд

ПЕКИН, декабриин 16. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Бангкокһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Англиин ба Таиландын хоорондо нюуса хэлсээн баталагдаа, тэрэнэй ёһоор Бирмэдэ байгаа гоминдановска 10 мянган сэрэгүүд 1954 оной мартын дүүрэтэр һургагдаха байна.

Абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, США буу зэбсэгүүд ба һомо хэрэгсэлнүүдые үгэхэ юм. Сэрэгүүдые һургалга ба шэнээр эмхидхэлгэ Таланкдахи США-гэй посол Доновенэй хиналта доро хэгдэхэ. Малайска федерацидахи Англиин верховно комиссар Темплер энэ хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлхын түлэ 5 «хинагшадые» эльгээхэ байна.

Бирмэһээ гоминдановска сэрэгүүдые гаргаха тухай резолюциие 1953 оной апрелиин 23-да ООН-эй Генеральна Ассамблейн абаһан болобошье, эдэ сэрэгүүд бултаараа мүнөө хүрэтэр Бирмын территори дээрэ байжа, США-һаа саг үргэлжэ туһаламжа абана.

Гоада сэрэгэй бэлэдхэл хэгдэнэ

ДЕЛИ, декабриин 16. (ТАСС). Мадраста байгаа Индиин территори дээрэхи гадаадын эзэлүүриин газарнууд тухай асуудалаар Мадраста болоһон национальна конференци резолюци баталан абаа. «Гоа (Индидэхи португальска колони — **Ред.**) хадаа Азида сэрэгэй бэлэдхэл ябуулхын тула атлантическа гүрэнүүдэй уласхоорондын база түргөөр болгогдожо байна» гэжэ тэрээн соонь заагдана.

«Амрита базар Патрика» газетэ Мозамбикһаа ба Анголаһаа негритянска сэрэгүүдые тэндэ абаашаһан тухай мэдээсэнэ. Гоада хэгдэһэн энэ бэлэдхэлгэ «Хойто-атлантическа агрессивнэ союзай түсэбүүдэй хубинь болоно, тэдэнэй ёһоор португальска правительство 4 мянган африканска негрнүүдые элсүүлхэ ба һургаха ёһотой юм гэжэ» газетэ тэмдэглэнэ.

Индиин олониитэ Индиин территори дээрэ США-гэй хэжэ байһан сэрэгэй бэлэдхэл тушаа һанаагаа зобоно, Гоа гэжэ газарай индийскэ хүн зониие гадаадын дарлалтаһаа сүлөөлхэ, тэрэниие Индиин бусад арадуудтай сүлөөтэйгөөр нэгэдүүлхэ гэжэ эринэ.

Колхознигуудай шатарай турнир болохонь

Манай орондо шатарай спорт олониитын хэрэг болоо. Аяар холын Хойто Байгалай, Закаменай ба бусад аймагуудай колхозуудта, полевой стануудта эдир пионернүүдһээ эхилээд, буурал толгойтой үбгэд хүрэтэрөө энэ спортдо һонирхолтойгоор хабаадана.

Шатаршад-колхознигууд Б. Ринчинов, Д. Эрдынеев гэгшэд шадабаритай шатаршад гэжэ гансашье манай республикада бэшэ, харин бусад областьнуудта суурхана.

1953 ондо манай республикын «Колхозник» обществын шатаршад Сибириин ба Дальна Востогой командна мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Хүдөөгэй ажалшадай дунда шатарай спортые улам хүгжөөхэ зорилгоор БМАССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерство шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө колхозно шатаршадай 6-дахи мүрысөө үнгэргэхэнь. Энэ мүрысөөн 3 ээлжээндэ үнгэргэгдэхэ юм.

Түрүүшын ээлжээнэй мүрысөөн декабриин 20-һоо, колхозууд хоорондын түрүү һуури эзэлхын түлөө болохо.

Хоёрдохи ээлжээнэй уулзалгада колхозууд хоорондын мүрысөөндэ илаһан шатаршад аймагай түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэхэ. Энэ уулзалга 1954 оной январь һарада үнгэргэгдэхэ.

Республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө гурбадахи ээлжээнэй уулзалга Улан-Удэдэ февралиин 6-һаа 19 болотор болохо. Эндэ эрэшүүл ба эхэнэрнүүдэй командануд тус тустаа мүрысэхэ байна.

Мүрысөөнэй эсэстэ шалгарһан шатаршадһаа (3 эрэшүүл, 1 эхэнэр) суглуулагдамал команда бүридхэгдэхэ. Энэ команда Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалха байна.

А. Игумнов.

Яруунын пионернүүдэй байшанда

Яруунын пионернүүдэй байшан һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын горьтой хүдэлмэри ябуулна. Эндэ драматическа, хореографическа, фотографическа, шатарай, авиамодельнэ кружогууд ба боксын секци хүдэлмэрилнэ.

Авиамодельнэ кружогто 25 һурагшад хабаадалсана. Тус кружогые Сосново-Озёрско дунда һургуулиин багша нүхэр Виноградов хүтэлбэрилхэ зуураа, занятияа һайн бэлэдхэлтэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэжэ, эдир авиамоделистнэрые Эхэ оронойнгоо авиацида дурлуулна. Ородой агууехэ авиаторнуудай ажал-ябуулга ба ажабайдалтай тэдэниие танилсуулна.

Кружогто һуралсагшад бензинээр хүдэлхэ мотортой самолёдой модель мүнөө бэлдэжэ байна. Сосново-Озёрско дунда һургуулиин һурагшад Харитонов, Виноградов, Куликов ба Красиков гэгшэд даалгабаряа һайнаар дүүргэдэг, өөһэдөө муу бэшэ модельнүүдые хэдэг туладаа кружогой эрхим авиамоделистнэр гэжэ тоологдоно.

Пионернүүдэй байшангай үүсхэлээр Ульдиргын, Комсомольско, Гундын долоон жэлэй һургуулинуудта авиамодельнэ кружогууд бии болгогдоо.

Һайнаар түхеэрэгдэһэн кабинет соо 20 һурагшадһаа бүридэһэн фотографическа кружок нүхэр Таскинай хүтэлбэри доро хүдэлмэрилнэ.

Пионернүүдэй байшангай драматическа, хореографическа кружогууд уранһайханай самодеятельностиин концертнүүдые ганса һургуулиин клубай сценэ дээрэ бэшэ, мүн аймагай центрын ажалшадта харуулдаг байна. Һаяхан бурят-монгол дуунай хоор тэндэ бии болгогдоо. Энэ хоор шефтээ абаһан «Улаан туяа» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдтэ һонирхолтой дуунуудые дуулажа үгэбэ.

Шатарай кружок эдир шатаршадай кружогуудые эрхилхэ инструкторнуудые бэлдэжэ байна.

Зүгөөр, пионернүүдэй байшан элдэб хэрэгсэлнүүдээр түгэс хангагдаагүй. Боксын секцидэ боксдо һураха дуратай 30 гаран һурагшад бэшэгдээ, теэд тэдэндэ шухала хэрэгтэй боксёрско перчаткануудай оройдоо хоёр паар бии. Перчаткануудай үгы дээрэһээ энэ секциин хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхын аргагүй. Мүн материальна базагүй дээрэһээ һурагшадай һуралсалда ехэ удхашанартай техническэ кружок бии болгогдоогүй байһаар.

Республикын Гэгээрэлэй министерство Яруунын пионернүүдэй байшангай методическа хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхын тула зохихо туһаламжа үзүүлхэ аабза гэжэ найдагдана.

Р. Раднажапов.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

ГҮРЭНЭЙ ШҮҮБЭРИТЭ 3 ПРОЦЕНТНЭ УРЬҺАЛАМЖА

1953 оной ноябриин 30-да Кутаиси городто болоһон шүүбэринүүдэй 36-дахи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы разрядуудтахи серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)
000076	1—50	400	027318	1—50	400	049335	1—50	400	076545	12*)	5 000
002867	13*)	5 000	028673	37*)	5 000	050510	39*)	5 000	076647	18*)	5 000
003025	1—50	400	028967	47*)	5 000	051413	10*)	25 000	076780	46*)	5 000
004396	16*)	25 000	033207	15*)	5 000	052368	49*)	10 000	077497	33*)	5 000
005503	10*)	5 000	033795	1—50	1 000	052626	1—50	1 000	079353	31*)	25 000
005649	25*)	5 000	034031	40*)	5 000	052704	1—50	400	079538	18*)	5 000
005785	1—50	1 000	034190	1—50	400	052900	39*)	5 000	080205	1—50	400
006003	10*)	5 000	034240	1—50	400	053282	1—50	400	080249	18*)	5 000
006898	1—50	400	035744	14*)	5 000	053373	24*)	25 000	081108	28*)	10 000
007208	1—50	400	036295	45*)	5 000	053756	40*)	10 000	081562	08*)	5 000
008237	1—50	400	036589	32*)	5 000	053889	1—50	400	082106	21*)	5 000
009361	32*)	5 000	037018	45*)	5 000	054080	1—50	400	082257	14*)	10 000
009463	1—50	1 000	037176	1—50	400	054613	07*)	5 000	082665	1—50	400
009720	1—50	400	037878	01*)	10 000	054999	1—50	400	082997	18*)	50 000
011485	24*)	10 000	038515	1—50	400	055098	33*)	5 000	084679	15*)	5 000
012496	10*)	10 000	038704	13*)	5 000	055270	30*)	5 000	084733	18*)	10 000
014094	49*)	5 000	038744	09*)	5 000	055292	27*)	5 000	084906	15*)	5 000
014181	33*)	5 000	038931	25*)	10 000	057433	24*)	5 000	085163	26*)	5 000
014240	06*)	5 000	041237	34*)	10 000	057989	1—50	400	085511	06*)	5 000
015125	45*)	10 000	041245	15*)	5 000	059816	27*)	5 000	085629	08*)	10 000
015130	22*)	5 000	041983	1—50	400	060479	16*)	5 000	085849	01*)	5 000
015486	15*)	10 000	042122	05*)	10 000	061018	15*)	10 000	086042	1—50	1 000
016717	31*)	5 000	042622	26*)	5 000	061986	12*)	5 000	086316	34*)	5 000
016741	42*)	5 000	042771	48*)	5 000	062228	42*)	5 000	087234	05*)	5 000
016958	21*)	50 000	042901	16*)	5 000	062309	1—50	400	088277	1—50	400
017511	1—50	1 000	044127	34*)	25 000	062820	1—50	400	090025	1—50	400
017520	1—50	400	044866	44*)	5 000	063296	17*)	10 000	090151	1—50	400
018876	10*)	5 000	045142	01*)	5 000	064078	1—50	400	090523	21*)	10 000
019318	1—50	400	045311	49*)	5 000	064350	39*)	5 000	090690	20*)	5 000
019341	34*)	5 000	045328	1—50	400	064605	19*)	5 000	091601	05*)	10 000
021952	11*)	5 000	045726	1—50	400	064723	45*)	10 000	092257	1—50	400
022393	07*)	10 000	046109	1—50	400	064993	50*)	5 000	092512	25*)	5 000
022434	47*)	5 000	046275	18*)	5 000	067033	06*)	10 000	093391	45*)	5 000
022469	10*)	5 000	046473	1—50	400	067320	1—50	1 000	094589	24*)	10 000
022783	1—50	1 000	046557	1—50	400	068275	15*)	10 000	096158	1—50	1 000
023353	50*)	5 000	046609	1—50	400	068282	04*)	5 000	096990	28*)	5 000
023929	17*)	5 000	047023	1—50	1 000	070383	1—50	1 000	097312	13*)	5 000
024023	12*)	5 000	047239	1—50	400	071645	1—50	1 000	097424	48*)	5 000
024246	1—50	400	047384	42*)	5 000	073970	1—50	1 000	097648	1—50	400
024778	1—50	1 000	047601	18*)	5 000	074368	18*)	5 000	098332	1—50	400
026126	1—50	400	048720	27*)	10 000	075348	29*)	5 000	098666	15*)	5 000
026605	22*)	5 000	048816	1—50	400	076053	06*)	10 000			
027141	1—50	400	049124	33*)	5 000	076277	1—50	400			

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүри 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин түрүүлэгшэ—ажалшадай депутадуудай Кутаисска городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ
В. Т. ЧАКВЕТАДЗЕ,

Комиссиин харюусалгата секретарь
М. А. СМИРНОВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00705. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.